

Grozījumi:

MK 03.08.1999. noteikumi Nr.273 / LV, 248/250 (1708/1710), 06.08.1999. / Stājas spēkā 01.01.2000.
22.11.2001. likums / LV, 180 (2567), 12.12.2001. / Stājas spēkā 26.12.2001.
16.04.2003. likums / LV, 67 (2832), 07.05.2003. / Stājas spēkā 01.02.2004.
29.04.2004. likums / LV, 74 (3022), 12.05.2004. / Stājas spēkā 26.05.2004.
27.10.2005. likums / LV, 181 (3339), 11.11.2005. / Stājas spēkā 25.11.2005.
22.03.2007. likums / LV, 56 (3632), 04.04.2007. / Stājas spēkā 11.08.2007.
17.05.2007. likums / LV, 85 (3661), 29.05.2007. / Stājas spēkā 12.06.2007.
19.06.2008. likums / LV, 104 (3888), 09.07.2008. / Stājas spēkā 23.07.2008.
21.05.2009. likums / LV, 89 (4075), 09.06.2009. / Stājas spēkā 23.06.2009.
26.11.2009. likums / LV, 194 (4180), 10.12.2009. / Stājas spēkā 24.12.2009.
28.10.2010. likums / LV, 183 (4375), 17.11.2010. / Stājas spēkā 01.01.2011.
20.12.2010. likums / LV, 206 (4398), 30.12.2010. / Stājas spēkā 01.01.2011.
09.06.2011. likums / LV, 96 (4494), 21.06.2011. / Stājas spēkā 22.06.2011.
19.09.2013. likums / LV, 193 (4999), 03.10.2013. / Stājas spēkā 01.01.2014.
24.04.2014. likums / LV, 92 (5152), 14.05.2014. / Stājas spēkā 28.05.2014.
18.09.2014. likums / LV, 189 (5249), 24.09.2014. / Stājas spēkā 25.09.2014.
19.02.2015. likums / LV, 42 (5360), 01.03.2015. / Stājas spēkā 01.03.2015.
28.05.2015. likums / LV, 118 (5436), 18.06.2015. / Stājas spēkā 01.01.2016.
18.06.2015. likums / LV, 127 (5445), 02.07.2015. / Stājas spēkā 09.07.2015.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Patērētāju tiesību aizsardzības likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

1) **lietošanas noteikumi** — ražotāja vai pakalpojuma sniedzēja norādījumi, kurus ievērojot prece vai pakalpojums saglabā lietošanas (izmantošanas) īpašības un pienācīgu kvalitāti, kā arī nerada apdraudējumu patērētāja mantai, veselībai, dzīvībai vai videi;

2) **pakalpojums** — personas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros par atlīdzību vai bez tās izpildīts patērētāja pasūtījums vai tāda ar patērētāju noslēgta līguma pildīšana, saskaņā ar kuru tiek iznomāta kāda lieta, uzlabota vai pārveidota esoša lieta vai tās īpašības vai veikts darbs, vai gūts nematerializēts darba rezultāts;

2¹) **pastāvīgs informācijas nesējs** — jebkurš instruments, kas patērētājam dod iespēju uzglabāt viņam personiski adresētu informāciju tā, lai šīs informācijas sniegšanai nepieciešamajā laikposmā nodrošinātu tās pieejamību, izmantošanu un pavairošanu nemainītā veidā;

3) **patērētājs** — fiziskā persona, kas izsaka vēlēšanos iegādāties, iegādājas vai varētu iegādāties vai izmantot

precī vai pakalpojumu nolūkam, kurš nav saistīts ar tās saimniecisko vai profesionālo darbību;

4) **pakalpojuma sniedzējs** — fiziskā vai juridiskā persona, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros sniedz pakalpojumu patērētājam, arī izmantojot citu personu starpniecību, kuras rīkojas pakalpojuma sniedzēja vārdā vai uzdevumā;

5) **pārdevējs** — fiziskā vai juridiskā persona (arī importētājs), kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros piedāvā vai pārdod precī patērētājam, arī izmantojot citu personu starpniecību, kuras rīkojas pārdevēja vārdā vai uzdevumā;

6) **prece** — jebkura lieta, ko piedāvā vai pārdod patērētājam, izņemot lietu, kuru pārdod tiesas nolēmuma vai tiesneša lēmuma izpildes procesā vai saskaņā ar valstij piekritīgās mantas uzskaiti, novērtēšanu, realizāciju, nodošanu bez maksas, iznīcināšanu un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšanu valsts budžetā, vai saskaņā ar komercķīļu regulējošiem normatīvajiem aktiem. Ūdens, gāze un elektrība uzskatāma par precī, ja to piedāvā vai pārdod ierobežotā tilpumā vai noteiktā daudzumā. Digitālais saturs kopā ar materiālo datu nesēju (CD, DVD vai līdzīgu materiālo datu nesēju) uzskatāms par precī;

7) **ražotājs** — persona, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros izgatavo vai atjauno precī pārdošanai vai uzrāda sevi kā ražotāju, norādot (marķējot) uz preces vai tās iesaiņojuma vai preces tehniskajā pasē savu nosaukumu (firmu), vārdu, uzvārdu, preču zīmi vai citu atšķirības zīmi;

8) **digitālais saturs** — dati, kas radīti un piegādāti digitālā formātā;

9) **kredīta kopējās izmaksas patērētājam** — visas izmaksas, tajā skaitā procenti, komisijas nauda, nodevas un jebkādi citi maksājumi, kas patērētājam jāmaksā saistībā ar kredītēšanas līgumu un kas ir kredīta devējam zināmi (izņemot zvērināta notāra izmaksas). Kredīta kopējās izmaksas iekļauj arī izmaksas par papildu pakalpojumiem saistībā ar kredītēšanas līgumu, tajā skaitā apdrošināšanas prēmijas, ja papildu pakalpojumu līguma noslēgšana ir obligāts priekšnoteikums, lai saņemtu kredītu vai lai to saņemtu ar piedāvātajiem noteikumiem un nosacījumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.11.2001., 27.10.2005., 19.06.2008., 28.10.2010., 24.04.2014. un 28.05.2015. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

2.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir nodrošināt patērētājiem iespēju īstenot un aizsargāt savas likumīgās tiesības, kā arī aizsargāt patērētāju kolektīvās intereses.

(24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 13.06.2014. Sk. Pārejas noteikumu 22.punktu)

2.¹ pants. Likuma piemērošanas joma

(1) Šā likuma noteikumus piemēro, ja patērētāju tiesību aizsardzību regulējošās speciālajās normās nav noteikts citādi.

(2) Šā likuma noteikumi neskar līgumiskās attiecības, it īpaši līguma spēkā esamību, slēgšanu un sekas, ja šajā likumā nav noteikts citādi.

(3) Pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas nodrošina augstāku patērētāja tiesību aizsardzību, nekā noteikts šajā likumā.

(24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014.)

3.pants. Patērētāja tiesību pārkāpums

Patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja:

1) iegādājoties precī vai saņemot pakalpojumu, nav ievērota patērētāja izvēles brīvība un viņa izteiktā griba;

2) nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi;

- 3) nav nodrošināta iespēja saņemt vispusīgu un pilnīgu informāciju par precī vai pakalpojumu vai preces vai pakalpojuma cenu;
- 4) patērētājam pārdota nedroša vai līguma noteikumiem neatbilstoša prece vai sniegts nedrošs vai līguma noteikumiem neatbilstošs pakalpojums;
- 5) samaksa par pirkumu un svars vai mērs nav noteikti pareizi, kā arī nav nodrošināta iespēja pārliecināties par to;
- 6) līgumsaistības nav pienācīgi izpildītas;
- 7) patērētājam nav dota iespēja realizēt atteikuma tiesības, noslēgta līguma atcelšanas, noslēgta līguma nosacījumu grozīšanas vai citas likumīgās vai līgumiskās tiesības;
- 8) nav izsniegts darījumu apliecinošs dokuments.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.11.2001. likumu, kas stājas spēkā 26.12.2001.)

3.¹ pants. Atšķirīgas attieksmes aizliegums

(1) Piedāvājot precī vai pakalpojumu, pārdodot precī vai sniedzot pakalpojumu, aizliegta atšķirīga attieksme patērētāja dzimuma, rases, etniskās piederības vai invaliditātes dēļ.

(2) Atšķirīga attieksme pret patērētāju pieļaujama, ja preces vai pakalpojuma piedāvāšana, preces pārdošana vai pakalpojuma sniegšana tikai vai galvenokārt viena dzimuma, noteiktas rases vai etniskās piederības personām vai personām ar invaliditāti ir objektīvi pamatota ar tiesisku mērķi, kura sasniegšanai izraudzītie līdzekļi ir samērīgi. Atšķirīga attieksme pret patērētāju invaliditātes dēļ pieļaujama, ja tā ir objektīvi pamatota ar tiesisku mērķi, kura sasniegšanai izraudzītie līdzekļi ir samērīgi, vai ja pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam vienlīdzīgas attieksmes nodrošināšana uzliek nesamērīgu slogu.

(3) Atšķirīgas attieksmes aizliegums neskar līgumu slēgšanas brīvību, izņemot gadījumu, kad līgumslēdzējas puses izvēle tiek pamatota ar personas dzimumu, invaliditāti, rasi vai etnisko piederību.

(4) Ja atšķirīgas attieksmes aizliegums tiek pārkāpts, patērētājs var aizstāvēt savas tiesības Tiesībsarga likumā noteiktajā kārtībā, kā arī vērsties tiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

(5) Ja strīda gadījumā patērētājs norāda uz apstākļiem, kas varētu būt par pamatu viņa tiešai vai netiešai diskriminācijai dzimuma, invaliditātes, rases vai etniskās piederības dēļ, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja pienākums ir pierādīt, ka atšķirīgas attieksmes aizliegums nav pārkāpts.

(6) Tieša diskriminācija ir tāda attieksme pret personu, kas tās dzimuma, invaliditātes, rases vai etniskās piederības dēļ salīdzināmā situācijā ir, bija vai varētu būt mazāk labvēlīga nekā pret citu personu. Netieša diskriminācija ir šķietami neitrāls noteikums, kritērijs vai prakse, kas rada vai var radīt nelabvēlīgas sekas personas dzimuma, invaliditātes, rases vai etniskās piederības dēļ, izņemot gadījumu, kad šāds noteikums, kritērijs vai prakse ir objektīvi pamatota ar tiesisku mērķi, kura sasniegšanai izraudzītie līdzekļi ir samērīgi.

(7) Par diskrimināciju uzskatāma arī personas aizskaršana vai norādījums to diskriminēt.

(8) Aizskaršana ir personas pakļaušana tās dzimuma, invaliditātes, rases vai etniskās piederības dēļ tādai no šīs personas viedokļa nevēlamai rīcībai (tai skaitā seksuāla rakstura rīcībai), kuras mērķis vai rezultāts ir šīs personas cieņas aizskaršana un iebiedējošas, naidīgas, pazemojošas vai degradējošas vides radīšana.

(9) Par diskrimināciju dzimuma dēļ uzskatāma arī mazāk labvēlīga attieksme pret sievieti grūtniecības laikā vai pēcdzemdību periodā līdz vienam gadam, bet, ja sieviete baro bērnu ar krūti, — visā barošanas laikā.

(10) Aizliegts tieši vai netieši radīt patērētājam nelabvēlīgas sekas, ja viņš šajā pantā noteiktajā kārtībā aizstāv savas tiesības.

(11) Ja atšķirīgas attieksmes aizliegums vai aizliegums radīt nelabvēlīgas sekas tiek pārkāpts, patērētājam ir tiesības prasīt līguma izpildi, kā arī zaudējumu atlīdzību un atlīdzību par morālo kaitējumu. Strīda gadījumā atlīdzības par morālo kaitējumu apmēru nosaka tiesa pēc sava ieskata.

(19.06.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

4.pants. Patērētāja izvēles brīvība un griba

(1) Stājoties līgumattiecībās ar pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, patērētājam jānodrošina iespēja pilnībā realizēt savu izvēli un gribu, iegādājoties tieši tādu preci vai saņemot tieši tādu pakalpojumu, kādu patērētājs vēlas, izņemot likumā noteiktos ierobežojumus. Pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja pienākums ir respektēt šo gribu. Izvēle un griba paužama līguma noteikumos, vai arī tai jābūt redzamai pēc lietas apstākļiem.

(2) Pirms patērētājs iegādājas preci vai saņem pakalpojumu, tam jānodrošina iespēja novērtēt attiecīgās preces vai pakalpojuma derīgumu un atbilstību. Patērētājam jāsaņem pilnīga informācija par preci vai pakalpojumu, norēķināšanās veidu, līguma izpildījumu un atbildību, ja līgumsaistības tiek pārkāptas.

(3) Patērētājam nav pienākuma pieņemt preci vai pakalpojumu un samaksāt cenu vai citu maksājumu par preci vai pakalpojumu, ja prece ir piegādāta vai pakalpojums sniegts, patērētājam neizdarot pasūtījumu. Ja patērētājs neatbild uz šādu pasūtījumu, tas nenozīmē, ka viņš pasūtījumam piekriš.

(4) Pirms līguma noslēgšanas pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs prasa patērētāja skaidri paustu piekrišanu jebkuram maksājumam papildus samaksai, kas paredzēta par līguma galveno saistību. Ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nav saņēmis patērētāja skaidri paustu piekrišanu šādam maksājumam, bet piekrišanu ir ieguvis, izmantojot iepriekš aktivizētas izvēles iespējas, kuras patērētājam ir jānoraida, lai nebūtu jāveic papildu maksājumi, tad patērētājam ir tiesības saņemt šāda papildu maksājuma atmaksu.

(5) Ja pakalpojuma sniegšanas laikā rodas nepieciešamība veikt papildu darbu, par ko nav bijusi vienošanās ar patērētāju, pakalpojuma sniedzējs prasa patērētāja skaidri paustu piekrišanu papildu darbam. Ja pakalpojuma sniedzējs nav saņēmis patērētāja skaidri paustu piekrišanu šādam papildu darbam, tad patērētājam nav pienākuma maksāt par papildu darbu.

(6) Pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam ir pienākums, nodotot preci patērētājam, nodrošināt viņam iespēju apskatīt vai pārbaudīt preci. Ja patērētājam šāda iespēja netiek nodrošināta, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam ir pienākums pierādīt, ka nodošanas brīdī precei nebija trūkumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2014. un 18.06.2015. likumu, kas stājas spēkā 09.07.2015.)

4.1 pants. Atsevišķu likuma normu piemērošana

(1) Šā likuma III un IV nodaļas noteikumi piemērojami tādām tiesiskajām attiecībām, kuras tiek nodibinātas starp pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju un patērētāju, kā arī jebkuru citu tiesību subjektu, kurš izsaka vēlēšanos iegādāties, iegādājas vai varētu iegādāties preci vai izmantot pakalpojumu nolūkam, kas nav saistīts ar šā tiesību subjekta saimniecisko vai profesionālo darbību.

(2) Šā likuma 5. un 6.panta noteikumi piemērojami arī tādām tiesiskajām attiecībām, kuras uz līguma pamata tiek nodibinātas starp fizisko personu un ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju saskaņā ar līgumu, kas noslēgts ar patērētāju, tajā skaitā par patērētāja līgumsaistību izpildes nodrošināšanu ar ķīlu vai galvojumu, ja šādu attiecību nodibināšana nav saistīta ar minētās fiziskās personas saimniecisko vai profesionālo darbību.

(3) Šā likuma 4.panta ceturto daļu, 9., 10., 12.pantu un 17.panta pirmo daļu nepiemēro:

1) kompleksiem tūrisma pakalpojumiem;

2) brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību līgumiem, brīvdienu pakalpojumu ilgtermiņa līgumiem, brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību vai ilgtermiņa brīvdienu pakalpojumu tālākpārdošanas līgumiem un brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību apmaiņas līgumiem;

3) pasažieru transporta pakalpojumiem (izņemot šā likuma 4.panta ceturto daļu un 31.2 panta trešo daļu);

4) līgumiem par tādu pārtikas preču, dzērienu vai citu tūlītējam patēriņam mājāsaimniecībā paredzētu preču piegādi, kuras pārdevējs bieži un regulāri piegādā patērētāja dzīvesvietā, uzturēšanās vietā vai darbavietā;

5) līgumiem, kas noslēgti, izmantojot tirdzniecības automātu vai automatizētu tirdzniecības vietu;

6) līgumiem, kas noslēgti ar elektronisko sakaru komersantu, izmantojot publisko taksofonu, par publiskā taksofona izmantošanu vai noslēgti, lai izmantotu patērētāja veiktu vienu savienojumu pa tālruni, internetu vai

faksu;

7) finanšu pakalpojumiem (izņemot šā likuma 10.pantu un 12.panta pirmo daļu);

8) līgumiem par nekustamā īpašuma iegādi vai ar to saistīto tiesību nodošanu;

9) līgumiem par jaunu ēku būvniecību vai esošu ēku būtisku pārbūvi un dzīvojamo telpu īres līgumiem;

10) līgumiem, kas noslēgti ar notāriem, tiesu izpildītājiem vai citām valsts amatpersonām pielīdzināmām personām.

(4) Šā likuma 14.¹ pantu piemēro pakalpojumiem, kuru rezultātā tiek uzlabota vai pārveidota kustama ķermeniska lieta vai tās īpašības.

(5) Šā likuma 13., 14., 16., 17., 19., 20., 21., 27., 28., 30. un 33.panta ietvaros par precī uzskatāma kustama ķermeniska lieta, kā arī pakalpojuma sniegšanas rezultātā izgatavota kustama ķermeniska lieta.

(6) Līgumiem par ūdens, gāzes vai elektrības piegādi, izņemot gadījumus, kad ūdeni, gāzi vai elektrību piedāvā vai pārdod ierobežotā tilpumā vai noteiktā daudzumā, kā arī līgumiem par centralizētu siltumapgādi piemēro šā likuma noteikumus par pakalpojumiem, ciktāl sabiedrisko pakalpojumu vai patērētāju tiesību aizsardzību regulējošos normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

(7) Šā likuma noteikumi, kuri regulē pakalpojuma sniegšanu, tiek piemēroti digitālajam saturam, kas netiek piegādāts materiālajā datu nesējā, ja patērētāju tiesību aizsardzību regulējošās speciālajās normās nav noteikts citādi.

(27.10.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.05.2009., 24.04.2014. un 18.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 25.09.2014. Ceturtā daļa stājas spēkā 01.01.2016. Sk. Pārejas noteikumu 23. un 24.punktu)

4.2 pants. Dažādu valstu tiesību normu piemērošanas nosacījumi

(1) Līgumslēdzējas puses ir tiesīgas vienoties, ka tiesisko attiecību apspriešanā piemērojamas tādas valsts tiesību normas, kura nav Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, ja tiek ievēroti abi šie nosacījumi:

1) līgumsaistību izpilde vai cits līguma nosacījums ir tieši saistīts ar kādu no Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsti;

2) piemērojamās tiesību normas paredz patērētājam labvēlīgāku tiesību aizsardzību nekā šis likums.

(2) Ja tiesiskajām attiecībām piemērojamas tādas valsts tiesību normas, kura nav Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, patērētājs nezaudē šajā likumā un citos tiesību aktos noteiktās tiesības attiecībā uz brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību līgumu, brīvdienu pakalpojumu ilgtermiņa līgumu, brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību vai ilgtermiņa brīvdienu pakalpojumu tālākpārdošanas līgumu un brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību apmaiņas līgumu, ja:

1) attiecīgais nekustamais īpašums atrodas kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm;

2) pārdevējs veic saimniecisko vai profesionālo darbību Eiropas Savienības dalībvalstī vai vērš minēto darbību uz Eiropas Savienības dalībvalsti un līgums ir noslēgts šīs darbības ietvaros.

(26.11.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

II nodaļa Līgumi

5.pants. Līgumslēdzēju pušu tiesiskā vienlīdzība

(1) Līgumos, ko patērētājs slēdz ar ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, līgumslēdzējām pusēm ir vienlīdzīgas tiesības.

(2) Līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie:

- 1) samazina ar likumu noteikto pušu atbildību;
- 2) ierobežo patērētāja tiesības slēgt līgumus ar trešajām personām;
- 3) nosaka priekšrocības ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam un ierobežojumus patērētājam;
- 4) *(izslēgts no 13.06.2014. ar 24.04.2014. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 22.punktu);*
- 5) patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2014. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2014. Sk. Pārejas noteikumu 22.punktu)

6.pants. Netaisnīgi līguma noteikumi

(1) Ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs iepriekš sagatavotos līguma projektos nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

(1¹) Līguma noteikums, kas paredz, ka patērētājs atsakās no savām likumīgajām tiesībām, uzskatāms par netaisnīgu un nav spēkā.

(2) Līguma noteikumi formulējami vienkāršā un saprotamā valodā.

(2¹) Neskaidri un neprecīzi rakstveida līguma noteikumi tiek tulkoti par labu patērētājam.

(2²) Šā panta noteikumi neattiecas uz tādiem līguma noteikumiem, kas definē līguma priekšmetu un cenu vai atlīdzības atbilstību precei vai pakalpojumam, ja tie ir formulēti vienkāršā un saprotamā valodā.

(3) Līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas:

1) ir pretrunā ar šā likuma 5.pantu;

2) samazina ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja atbildību vai atbrīvo tos no atbildības gadījumos, kad patērētājs guvis kaitējumu veselībai, vai patērētāja nāves gadījumā, kuram par cēloni bijusi ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja darbība vai bezdarbība;

3) nepamatoti ierobežo vai izslēdz iespēju patērētājam izmantot savas likumīgās prasījuma tiesības gadījumā, kad ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nav izpildījis līgumsaistības vai ir tās izpildījis daļēji, ieskaitot arī ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja prasījuma dzēšanu ar patērētāja pretprasījumu;

4) uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus;

5) paredz preces vai pakalpojuma cenas noteikšanu piegādes brīdī vai atļauj ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam palielināt cenu un nedod patērētājam tiesības atcelt līgumu, ja galīgā cena ir pārmērīgi augsta salīdzinājumā ar cenu, par kuru līgumslēdzējas puses vienojās, slēdzot līgumu;

6) ierobežo ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja pienākumu pildīt saistības, ko uzņēmiem viņa pārstāvis, vai pakārto šīs saistības kādai formalitātei;

7) izslēdz patērētājam iespēju vai kavē viņu vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā vai izmantot tiesību aizsardzības līdzekļus, īpaši tādus, kuri paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā, nepamatoti ierobežo patērētājam pieejamo pierādījumu izmantošanu vai uzliek patērētājam pierādīšanas pienākumu, kurš saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir citas līgumslēdzējas puses pienākums;

8) atļauj ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam vienpusēji atkāpties no līguma, izņemot gadījumu, kad šāda iespēja ir nodrošināta arī patērētājam;

8¹⁾ atļauj ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam izbeigt beztermiņa līgumu bez pienācīga brīdinājuma, izņemot gadījumu, kad tam ir pamatots iemesls;

9) paredz automātiski pagarināt noteikta termiņa līgumu, ja patērētājs neinformē par līguma nepagarināšanu, un nosaka patērētāja pienākumu sniegt šo informāciju nepamatoti agri pirms līguma termiņa beigām;

10) atļauj ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam paturēt patērētāja samaksāto summu, ja patērētājs atkāpjas no līguma, bet neparedz patērētājam tādu pašu iespēju, proti, saņemt ekvivalentu summu, ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs atkāpjas no līguma;

11) atļauj ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam nodot citai personai savas tiesības un pienākumus, ja tādējādi bez patērētāja piekrišanas var tikt samazināts viņam dotās garantijas apjoms;

12) atļauj ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam vienpusēji grozīt līguma noteikumus, izņemot gadījumu, kad tam ir līgumā paredzēts pamatots iemesls;

13) atļauj ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam bez pamatota iemesla vienpusēji mainīt preces vai pakalpojuma raksturojumu;

14) atļauj pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam paturēt patērētāja samaksāto naudas summu par vēl nesniegtu pakalpojumu, ja no līguma atkāpjas pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs;

15) padara patērētājam saistošu līgumu, kurā preču pārdošana vai pakalpojuma sniegšana tiek pakļauta nosacījumam, kura izpilde ir atkarīga tikai no paša ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja gribas;

16) padara patērētājam saistošu tādu līguma noteikumu, ar kuru patērētājam nav bijusi reāla iespēja iepazīties pirms līguma noslēgšanas;

17) paredz ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam tiesības vienpusēji noteikt, vai piegādātās preces vai pakalpojumi atbilst līguma noteikumiem, vai paredz ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam ekskluzīvas tiesības interpretēt jebkurus līguma noteikumus;

18) uzliek patērētājam pienākumu izpildīt visas līgumsaistības, bet ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs savas līgumsaistības neizpilda.

(3¹⁾ Šā panta trešās daļas 5.punkta nosacījums neattiecas uz noteikumiem, kas paredz likumīgu cenas indeksāciju, ja līgumā ir skaidri paredzēta cenas izmaiņu noteikšanas metode.

(3²⁾ Šā panta trešās daļas 8.¹ punkta nosacījums neattiecas uz finanšu pakalpojumu līgumu noteikumiem, saskaņā ar kuriem pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs bez brīdinājuma izbeigt beztermiņa līgumu, ja tam ir pamatots iemesls un ja pakalpojuma sniedzējs ievēro pienākumu par līguma izbeigšanu nekavējoties informēt patērētāju.

(3³⁾ Šā panta trešās daļas 12.punkta nosacījums neattiecas uz:

1) finanšu pakalpojumu līgumu noteikumiem, saskaņā ar kuriem pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs bez brīdinājuma mainīt procentu likmi, kas jāmaksā patērētājam vai ir izmaksājamas patērētājam, vai citus maksājumus par finanšu pakalpojumiem, ja tam ir pamatots iemesls un pakalpojuma sniedzējs ievēro pienākumu informēt par to patērētāju pēc iespējas ātrāk, kā arī patērētājam ir paredzētas tiesības nekavējoties izbeigt līgumu;

2) noteikumiem, saskaņā ar kuriem pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs vienpusēji grozīt beztermiņa līguma noteikumus, ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs ievēro pienākumu pienācīgi informēt par to patērētāju un patērētājs ir tiesīgs atkāpties no līguma.

(3⁴⁾ Šā panta trešās daļas 5., 8.¹ un 12.punkta nosacījumi neattiecas uz darījumiem ar pārvedamiem vērtspapīriem, finanšu instrumentiem ar citiem produktiem vai pakalpojumiem, kuru cena ir saistīta ar biržas cenu vai biržas cenu indeksa vai finanšu tirgus likmes svārstībām, kuras pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs neietekmē, kā arī uz līgumiem par ārvalstu valūtas, ceļojumu čeku vai starptautisku naudas pārvedumu ārvalstu valūtā pirkšanu vai pārdošanu.

(4) Novērtējot līguma noteikumus, ņem vērā pārdotās preces vai sniegtā pakalpojuma raksturu, visus apstākļus, kādos līgums noslēgts, kā arī noslēgtā līguma un ar to saistītā līguma noteikumus.

(5) Līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja tas sastādīts iepriekš un līdz ar to patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā noteikuma saturu; īpaši tas attiecas uz iepriekš sagatavotiem tipveida līgumiem.

(6) Ja ir apspriesti līguma atsevišķi noteikumi vai atsevišķu noteikumu attiecīgi aspekti, tad nevar uzskatīt, ka savstarpēji apspriesti ir arī pārējie līguma noteikumi.

(7) Ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt.

(8) Ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie noteikumi nav spēkā no līguma noslēgšanas brīža, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie noteikumi.

(9) *(Izslēgta ar 19.06.2008. likumu)*

(10) *(Izslēgta ar 18.06.2015. likumu)*

(10¹) Ja netaisnīgo līguma noteikumu dēļ patērētājam rodas zaudējumi, savu likumisko tiesību un interešu aizsardzībai patērētājs ir tiesīgs vērsties ar prasību tiesā.

(11) Tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.11.2001., 19.06.2008., 21.05.2009., 28.10.2010., 24.04.2014. un 18.06.2015. likumu, kas stājas spēkā 09.07.2015.)

7.pants. Līgumi, kuros patērētājs ir trešā persona

(1) Līgumos, kuros ražotājs vai pārdevējs apsola piegādāt preces vai pakalpojuma sniedzējs apsola sniegt pakalpojumus par labu patērētājam kā trešajai personai, tai līgumslēdzējai pusei, kam šāds apsoliņums dots, ir pienākums iepazīstināt patērētāju ar noslēgto līgumu un dot iespēju noteiktā termiņā pievienoties tam, lai patērētājs iegūtu patstāvīgas tiesības prasīt no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja šāda līguma izpildījumu un zaudējumu atlīdzību par nepienācīgu izpildījumu vai kavējumu.

(2) Ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst atteikties noslēgt līgumu vai atteikties pildīt noslēgtu līgumu par preces piegādi vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam kā trešajai personai tikai tāpēc, ka ar personu, kam apsoliņums dots, nav nokārtotas citas iepriekšējās saistības.

8.pants. Patērētāja kreditēšana

(1) Saskaņā ar patērētāja kreditēšanas līgumu persona, kas nodarbojas ar patērētāja kreditēšanu (turpmāk — kredīta devējs), piešķir vai apsola piešķirt patērētājam kredītu atlikta maksājuma, aizdevuma vai citas tamlīdzīgas finansiālas vienošanās veidā. Par patērētāja kreditēšanas līgumu šā likuma izpratnē nav uzskatāms līgums par ilglaicīgu pakalpojumu sniegšanu vai preču piegādi, ja patērētājs par pakalpojumiem vai precēm maksā līguma darbības laikā, norēķinoties pa daļām.

(1¹) Kreditēšanas pakalpojumu patērētājam drīkst sniegt kapitālsabiedrība, kura saņēmusi speciālu atļauju (licenci) patērētāja kreditēšanas pakalpojuma sniegšanai [turpmāk — speciālā atļauja (licence)]. Šo prasību neattiecinā uz:

1) kapitālsabiedrību, kura uzskatāma par kredītiestādi saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas regulē kredītiestāžu darbību;

2) ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, kas piedāvā norēķināties par preču vai pakalpojumu iegādi atlikta maksājuma, aizdevuma vai citas tamlīdzīgas finansiālas vienošanās veidā, nepiesaistot trešās personas finansējumu;

3) komersantu, kurš saskaņā ar līgumu, kas noslēgts starp ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, preču vai pakalpojumu iegādei piedāvā slēgt tikai tādas patērētāja kreditēšanas līgumus, saskaņā ar kuriem netiek maksāti procenti vai citi papildu maksājumi;

4) krājaizdevu sabiedrību.

(1²) Par speciālās atļaujas (licences) izsniegšanu patērētāja kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai, kā arī par kreditēšanas pakalpojumu sniedzēja darbības uzraudzību kapitālsabiedrība maksā valsts nodevu.

(1³) Speciālā atļauja (licence) tiek izsniegta uz nenoteiktu laiku. Speciālās atļaujas (licences) izsniegšanas, anulēšanas un darbības apturēšanas kārtību, prasības, kādām jāatbilst kapitālsabiedrībai, lai tā varētu saņemt speciālo atļauju (licenci), tajā skaitā prasības par pamatkapitālu, kā arī prasības attiecībā uz kapitālsabiedrības padomes un valdes locekļiem, valsts nodevas apmēru par speciālās atļaujas (licences) izsniegšanu un ikgadējās valsts nodevas apmēru par kreditēšanas pakalpojumu sniedzēja darbības uzraudzību un maksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(1⁴) Par patērētāju kreditēšanas pakalpojumiem uzskatāmi arī tādi pakalpojumi, kuru ietvaros no patērētāja tiek pieņemta patērētāja lieta pārdošanai vai glabāšanai un samaksa par lietu tiek veikta lietas nodošanas brīdī, ja līgumā paredzētas patērētāja tiesības atkāpties no līguma, par to paredzot maksu.

(2) Patērētāja kreditēšanas līgums sastādāms rakstveidā (papīra formātā vai izmantojot citu pastāvīgu informācijas nesēju), un katrai līgumslēdzējai pusei izsniedzams viens šā līguma eksemplārs. Samaksa par precī vai pakalpojumu nosakāma naudā.

(2¹) Aizliegts noslēgt patērētāja kreditēšanas līgumu laikā no pulksten 23.00 līdz 7.00, ja vien normatīvajos aktos par patērētāju kreditēšanu nav paredzēti stingrāki patērētāju kreditēšanas pakalpojuma sniegšanas ierobežojumi.

(2²) Patērētāja kreditēšanas līguma izmaksas ir samērīgas un atbilstošas godīgai darījumu praksei. Kredīta kopējās izmaksas patērētājam aprēķina normatīvajos aktos par patērētāju kreditēšanu noteiktajā kārtībā.

(2³) Par šā panta 2.² daļā minētajām prasībām neatbilstošām uzskata tādas kredīta kopējās izmaksas patērētājam, kuras pārsniedz 0,55 procentus dienā no kredīta summas no pirmās līdz septītajai kredīta izmantošanas dienai (ieskaitot), 0,25 procentus dienā no kredīta summas no astotās līdz četrpadsmitajai kredīta izmantošanas dienai (ieskaitot) un 0,2 procentus dienā no kredīta summas, sākot ar piecpadsmito kredīta izmantošanas dienu. Līgumos, saskaņā ar kuriem kredīts atmaksājams pēc pieprasījuma vai kuros kredīta izmantošanas termiņš pārsniedz 30 dienas, par šā panta 2.² daļā minētajām prasībām neatbilstošām uzskata tādas kredīta kopējās izmaksas patērētājam, kuras pārsniedz 0,25 procentus dienā no kredīta summas. Kredīta kopējo izmaksu ierobežojumu patērētājam nepiemēro tādiem patērētāju kreditēšanas līgumiem, kurus noslēdzot kredīta devēja glabāšanā kā nodrošinājums nododama kāda lieta un saskaņā ar kuriem patērētāja atbildība ir ierobežota tikai ar iekļāto lietu.

(2⁴) Patērētāja kreditēšanas līgumā, kurš paredz, ka patērētājam kredīts jāatmaksā laikposmā, kas nepārsniedz trīs mēnešus, jebkuru ar kredītu saistīto izdevumu summa, tajā skaitā procentu, nokavējuma procentu, līgumsodu, komisijas maksu, termiņa atlikšanu un citu ar kredīta līguma izpildi saistīto maksājumu summa, nedrīkst pārsniegt izsniegtā kredīta summu. Šis noteikums neattiecas uz:

1) kreditēšanas līgumiem, kurus noslēdzot kredīta devēja glabāšanā kā nodrošinājums nododama kāda lieta un saskaņā ar kuriem patērētāja atbildība ir ierobežota tikai ar iekļāto lietu;

2) līgumiem par pārsnieguma kredītu;

3) līgumiem, kurus noslēdzot kredīta devējs klusējot piekritis, ka patērētājs izmanto līdzekļus, kas pārsniedz patērētāja norēķinu kontā esošo naudas līdzekļu atlikumu vai piešķirto pārsnieguma kredītu.

(2⁵) Ja patērētāja kreditēšanas līgums noslēgts, izmantojot distances saziņas līdzekļus, kredītu atmaksā pa daļām proporcionāli līguma termiņam, kā arī procentu un pamatsummas apmēram ne retāk kā reizi mēnesī, izņemot patērētāja kreditēšanas līgumus:

1) kuru kredīta atmaksas termiņš nav garāks par vienu mēnesi;

2) kurus noslēdzot kredīta devējs piešķir patērētājam pārsnieguma kredītu, kas jāatmaksā pēc pieprasījuma vai laikposmā, ne garākā par trim mēnešiem.

(2⁶) Patērētāja kreditēšanas līgums, kurš paredz iespēju pieprasīt no patērētāja nokavējuma procentus, nav spēkā, ja šo procentu apmērs ir lielāks par 36 procentpunktiem virs aizņēmuma likmes gadā. Šis nosacījums netiek

piemērots tādām patērētāja kreditēšanas līgumam, kurā kredīta atmaksa nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku vai kuru noslēdzis šā panta 4.³ daļas 10.punktā minētais tiesību subjekts.

(2⁷) Patērētāja kreditēšanā par norēķināšanās līdzekli aizliegts noteikt vekselus.

(3) Patērētājam ir tiesības jebkurā laikā pilnīgi vai daļēji izpildīt savas saistības pirms patērētāja kreditēšanas līgumā noteiktā termiņa. Šajā gadījumā viņam ir tiesības uz to, lai taisnīgi tiek samazinātas kopējās kredīta izmaksas, kas sastāv no procentiem un citām izmaksām līguma atlikušajā termiņā. Minētās patērētāja tiesības neattiecas uz šā likuma 12.¹ panta astotās daļas 2. un 4.punktā minētajiem kreditēšanas līgumiem.

(4) Pirms patērētāja kreditēšanas līguma noslēgšanas sniedzamās informācijas saturu un sniegšanas kārtību, patērētāja kreditēšanas līgumam izvirzāmās prasības un tajā ietveramo informāciju, gada procentu likmes aprēķināšanas metodi, patērētāja informēšanu kreditēšanas līguma darbības laikā, kredīta pirmstermiņa atmaksu un kopējo kredīta izmaksu taisnīgu samazināšanu, atsevišķiem kreditēšanas līgumu veidiem piemērojamās prasības un kreditēšanas starpnieku pienākumus, kā arī tiesisko regulējumu patērētāja kreditēšanai pret kustamas lietas ķīlu nosaka Ministru kabinets.

(4¹) Pirms patērētāja kreditēšanas līguma noslēgšanas kredīta devējs izvērtē patērētāja spēju atmaksāt kredītu, pamatojoties uz pietiekamu informāciju, kas saņemta no patērētāja, un, ja nepieciešams, uz ziņām no atbilstoši normatīvajiem aktiem personas datu apstrādei izveidotām datubāzēm (turpmāk — datubāze) par personas ienākumiem un maksājumu saistību izpildi, kuras iegūtas normatīvajos aktos par fizisko personu datu aizsardzību un piekļuvi datubāzēm noteiktajā kārtībā. Ja atteikumu izsniegt kredītu pamato ar datubāzē iegūtajām ziņām, kredīta devējs nekavējoties un bez maksas informē patērētāju par datubāzes izmantošanas rezultātiem un sniedz ziņas par izmantoto datubāzi.

(4²) Pirms patērētājs un kredīta devējs vienojas par kredīta kopējās summas būtisku palielināšanu patērētāja kreditēšanas līguma darbības laikā, kredīta devējs atjauno savā rīcībā esošo finanšu informāciju par patērētāju un atkārtoti novērtē patērētāja spēju atmaksāt kredītu. Ja atteikumu palielināt kredīta kopējo summu pamato ar datubāzē iegūtajām ziņām, kredīta devējs nekavējoties un bez maksas informē patērētāju par datubāzes izmantošanas rezultātiem un sniedz ziņas par izmantoto datubāzi.

(4³) Šā panta 4.¹, 4.² un 4.⁴ daļā noteiktos pienākumus neattiecina uz patērētāja kreditēšanas līgumiem:

1) (izslēgts no 01.07.2014. ar 24.04.2014. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 21.punktu);

2) saskaņā ar kuriem kredīta devējs piešķir patērētājam tiesības izmantot līdzekļus, kas pārsniedz patērētāja norēķinu kontā esošo naudas līdzekļu atlikumu (turpmāk — pārsnieguma kredīts) un kas jāatmaksā laikposmā, kurš nepārsniedz vienu mēnesi;

3) saskaņā ar kuriem kredīta devējs klusējot piekritis, ka patērētājs izmanto līdzekļus, kas pārsniedz patērētāja norēķinu kontā esošo naudas līdzekļu atlikumu vai piešķirto pārsnieguma kredītu;

4) kuru noslēdzot kredīta devēja glabāšanā kā nodrošinājums nododama kāda lieta un saskaņā ar kuriem patērētāja atbildība ir ierobežota tikai ar iekļāto lietu;

5) kuru noslēdzis darba devējs un darbinieks, ja kredīts piešķirts bez procentiem vai ar gada procentu likmi, kas ir zemāka par tirgū pārsvarā pastāvošajām procentu likmēm un ko parasti plašai sabiedrībai nepiedāvā, un ja kredītu izsniegšana nav darba devēja pamatdarbības veids;

6) kuru noslēdz ar ieguldījumu sabiedrībām vai ar kredītiestādēm, lai dotu ieguldītājam iespēju veikt darījumu attiecībā uz vienu vai vairākiem instrumentiem, ko regulē atbilstoši normatīvajiem aktiem par finanšu instrumentu tirgu, ja ieguldījumu sabiedrība vai kredītiestāde, kas piešķir kredītu, ir iesaistīta šādā darījumā;

7) kuri ir tiesā vai citā normatīvajos aktos noteiktā iestādē panākta izlīguma rezultāts;

8) kuri attiecas uz parāda segšanu atliktu maksājumu veidā, nemaksājot procentu likmi un citus papildu maksājumus;

9) par aizdevumiem, kuru vispārējo interešu labā atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai piešķir ierobežotam personu lokam ar procentu likmēm, kas ir zemākas par tirgū pārsvarā pastāvošajām procentu likmēm, vai bez procentiem, vai saskaņā ar citiem noteikumiem, kuri būtu patērētājam izdevīgāki nekā tirgū pārsvarā izmantotie noteikumi, un ar procentu likmēm, kas nav augstākas par tirgū pārsvarā pastāvošajām

procentu likmēm;

10) kurus noslēdzis ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs par preču vai pakalpojumu iegādi atlikta maksājuma, aizdevuma vai citas tamlīdzīgas finansiālas vienošanās veidā un saskaņā ar kuriem kredīts tiek piešķirts, nemaksājot procentu likmi un citus papildu maksājumus;

11) kuri paredz, ka patērētājam kredīts jāatmaksā laikposmā, kas nepārsniedz trīs mēnešus, un saskaņā ar kuriem par kredīta izmantošanu tiek prasīti nenozīmīgi papildu maksājumi salīdzinājumā ar kredīta kopējo summu un kreditēšanas līguma darbības termiņu.

(4⁴) Izpildot šā panta 4.¹ un 4.² daļā noteikto pienākumu, kredīta devējam ir pienākums pieprasīt, iegūt un izvērtēt informāciju par patērētāja ienākumiem un izdevumiem pienākuma izpildei atbilstošā apjomā. Patērētājam ir pienākums pēc kredīta devēja pieprasījuma sniegt informāciju par saviem ienākumiem un izdevumiem. Kredīta devējs ir tiesīgs piešķirt kredītu tikai pēc tam, kad tas izvērtējis patērētāja spēju atmaksāt kredītu un pārliecinājies par to.

(4⁵) Ja kredīta devējs piešķir kredītu patērētājam, neizvērtējot patērētāja spēju atmaksāt kredītu, tad kredīta devējs nav tiesīgs prasīt, lai patērētājs par kreditēšanas līgumā piešķirtās naudas lietošanas atvēlējumu maksātu vairāk par likumiskajiem procentiem, un piemērot patērētājam saistību pastiprinājuma līdzekļus vai kompensāciju. Šajā daļā minētais attiecas tikai uz tādiem saistību pastiprinājuma līdzekļiem vai kompensāciju, kas saistīti ar maksājumu kavējumu, ja kavējuma iemesls ir kredīta piešķiršanas brīdī neatbilstoši šā panta prasībām novērtēta patērētāja spēja atmaksāt kredītu. Šajā daļā minētais neatbrīvo patērētāju no pienākuma atmaksāt atlikušo kredīta kopējo summu saskaņā ar kreditēšanas līgumu.

(4⁶) Prasība par kreditēšanas līguma procentu maksājuma samazinājumu atbilstoši šā panta 4.⁵ daļai ir ceļama tiesā sešu mēnešu laikā no kreditēšanas līguma noslēgšanas dienas Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā. Prasībās par naudas piedziņu, kurās pieteikumu iesniedzis kredīta devējs, patērētājam ir tiesības lūgt tiesu samazināt kreditēšanas līguma procentu maksājumu atbilstoši šā panta 4.⁵ daļai. Strīda gadījumā uzskatāms, ka kredīta devējs nav izpildījis šā panta 4.¹, 4.² un 4.⁴ daļā noteikto pienākumu izvērtēt patērētāja spēju atmaksāt kredītu, ja vien kredīta devējs nepierāda pretējo.

(5) Ja kredīta summa ir vienāda ar 100 minimālajām mēnešalgām vai lielāka, kredīta devējs:

1) pirms kredīta izsniegšanas pieprasa un saņem Valsts ieņēmumu dienesta izziņu par patērētāja ienākumiem vai satura ziņā līdzvērtīgu citas valsts nodokļu administrācijas izziņu. Minēto izziņu nepieprasa, ja patērētājs ir valsts amatpersona un informācija par viņa ienākumiem ir publiski pieejama;

2) pirms kredīta izsniegšanas patērētājam, dokumentējot veiktos pasākumus, izvērtē patērētāja spēju atmaksāt kredītu, ņemot vērā šīs daļas 1.punktā minētos dokumentus;

3) nodrošina visu ar kredīta izsniegšanu saistīto dokumentu glabāšanu vienu gadu pēc patērētāja kreditēšanas līgumā noteikto saistību izpildes.

(6) *(Izslēgta ar 19.06.2008. likumu)*

(7) *(Izslēgta ar 28.10.2010. likumu)*

(8) Valsts ieņēmumu dienesta izsniedzamās izziņas par kredīta ņēmēja ienākumiem saturu, kā arī izziņas pieprasīšanas un izsniegšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(9) Šā panta piektās daļas noteikumi nav attiecināmi uz tādu darījumu kreditēšanu, kuri tiek veikti ar finanšu instrumentiem.

(10) Kredīts, kura summa ir vienāda ar 100 minimālajām mēnešalgām vai lielāka, izsniedzams:

1) ne vairāk kā 90 procentu apmērā no attiecīgā nekustamā īpašuma tirgus vērtības, ja atmaksa nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku;

2) ne vairāk kā 95 procentu apmērā no attiecīgā nekustamā īpašuma iegādes darījuma summas vai plānotajām būvniecības izmaksām, ja atmaksa nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku un valsts galvojumu atbilstoši likumā "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" paredzētajai valsts palīdzībai mājokļa iegādei vai būvniecībai.

(10¹) Patērētāja kredītēšanas līgumiem, saskaņā ar kuriem tiek finansēta konkrētas preces iegāde par summu, kas pārsniedz 1400 *euro*, kredīts izsniedzams ne vairāk kā 90 procentu apmērā no attiecīgās preces cenas. Šīs daļas noteikumus neattiecinā uz patērētāja kredītēšanas līgumiem par kredītu, kura atmaksa nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku.

(11) Šā panta piektās un desmitās daļas noteikumus nepiemēro patērētāja kredītēšanas līgumiem, kas tiek slēgti ar citu valstu iedzīvotājiem, ja kredīta piešķiršanas mērķis nav nekustamā īpašuma vai cita Latvijas Republikas publiskajos reģistros reģistrējama īpašuma iegāde vai izmantošana.

(12) Ja noslēgts kredītēšanas līgums, kuru noslēdzot patērētājam kredīta devēja glabāšanā kā nodrošinājums nododama kāda lieta un saskaņā ar kuru patērētāja atbildība ir ierobežota tikai ar iekļāto lietu, kredīta devējs iegūst tiesības uz neizpirktas ķīlas realizāciju patērētāja kredītsaistību dzēšanai septītajā dienā pēc kredītēšanas līgumā norādītā kredīta atmaksas termiņa beigām.

(13) Ja šā panta divpadsmitajā daļā minētā ķīla netiek izpirkta līdz kredītēšanas līgumā norādītā atmaksas termiņa beigām, patērētājam ir tiesības to izpirkt līdz brīdim, kad kredīta devējs minēto lietu realizē patērētāja parādsaistību dzēšanai. Par ķīlas izpirkšanu pēc kredītēšanas līgumā noteiktā izpirkšanas termiņa beigām pieprasītā maksa par kredīta lietošanu vai administratīvajiem izdevumiem (ja tādi ir bijuši paredzēti pušu noslēgtajā kredītēšanas līgumā) nedrīkst pārsniegt maksu vai izdevumus, kas tika piemēroti kredītēšanas līguma darbības laikā.

(14) Pēc šā panta trīspadsmitajā daļā minētās iekļātās lietas pārdošanas izbeidzas kredīta devēja prasījuma tiesības pret patērētāju arī tad, ja no lietas realizācijas saņemtie ieņēmumi nav pietiekami patērētāja kredītsaistību segšanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.05.2007., 19.06.2008., 28.10.2010., 20.12.2010., 09.06.2011., 19.09.2013., 24.04.2014., 18.09.2014., 28.05.2015. un 18.06.2015. likumu, kas stājas spēkā 09.07.2015. 1.² daļas jaunā redakcija stājas spēkā 01.01.2016. Sk. Pārejas noteikumu 25. un 25.¹ punktu)

8.1 pants. Īpaši noteikumi attiecībā uz kredītiem, kuru atmaksa nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku

(1) Kredīta devējam nav tiesību pieprasīt patērētājam, kas nav pieļāvis būtisku līguma pārkāpumu:

- 1) izsniegtā kredīta papildu nodrošinājumu, pamatojoties uz to, ka kredīta nodrošinājumā esošā nekustamā īpašuma vērtība ir samazinājusies nekustamā īpašuma tirgus izmaiņu dēļ;
- 2) jebkādas izmaksas par hipotekārā kredīta nodrošinājuma pārvērtēšanu līguma darbības laikā;
- 3) izsniegtā kredīta pirmstermiņa atmaksu.

(1¹) Šā panta pirmo daļu nepiemēro gadījumos, kad saskaņā ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu pret izsniegtā kredīta nodrošinājumu ir vēsta piedziņa par labu trešajām personām.

(2) Ja patērētājs, kas nav pieļāvis būtisku līguma pārkāpumu, to lūdz, kredīta devējam ir pienākums izskatīt patērētāja priekšlikumu par kredīta atmaksas termiņa pagarināšanu vai kredīta valūtas maiņu. Atteikuma gadījumā kredīta devējs sniedz patērētājam motivētu atbildi 30 dienu laikā.

(3) Šā panta otrajā daļā minētās līguma noteikumu izmaiņas nedrīkst būt patērētājam nelabvēlīgākas salīdzinājumā ar līgumā izdarāmo izmaiņu piedāvāšanas brīdī pastāvošajiem tirgus nosacījumiem. Patērētājs šā panta otrajā daļā minēto izmaiņu veikšanu ir tiesīgs prasīt ne biežāk kā vienu reizi gada laikā. Kredīta devējam nav tiesību prasīt jebkādu kompensāciju par šādu izmaiņu veikšanu, izņemot pamatotu un samērīgu maksu par pakalpojuma administratīvajiem izdevumiem.

(4) Par būtisku līguma pārkāpumu šā panta izpratnē uzskatāma:

- 1) kredīta atmaksas vai procentu samaksas maksājumu kavēšana ilgāk kā par 60 dienām vai biežāk kā trīs reizes gada laikā, katru reizi ilgāk par 30 dienām;
- 2) kredīta neizmantošana kredīta līgumā paredzētajam mērķim.

(5) Kredīta devējam pēc kredīta pieprasījuma saņemšanas no patērētāja ir pienākums piedāvāt viņam izvēlei vismaz

divus atšķirīgus kredīta līguma noteikumus, no kuriem viens paredz, ka nekustamais īpašums, kura iegādei tiek ņemts kredīts, kalpo par pietiekamu nodrošinājumu tam, lai saistības pret kredīta devēju varētu tikt dzēstas pilnā apjomā.

(21.05.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2014. un 19.02.2015. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2015.)

9.pants. Līgums, kas noslēgts ārpus pastāvīgās saimnieciskās vai profesionālās darbības vietas

(1) Līgums starp patērētāju un pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju ir noslēgts ārpus pastāvīgās saimnieciskās vai profesionālās darbības vietas, ja to noslēdz:

- 1) fiziski klātesot patērētājam un pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam vietā, kas nav pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja pastāvīgā saimnieciskās vai profesionālās darbības vieta;
- 2) pēc patērētāja izteikta aicinājuma pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam vietā, kas nav pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja pastāvīgā saimnieciskās vai profesionālās darbības vieta;
- 3) pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja pastāvīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības vietā vai izmantojot distances saziņas līdzekļus nekavējoties pēc tam, kad pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs ir personīgi un individuāli vērsies pie patērētāja vietā, kas nav pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja pastāvīgā saimnieciskās vai profesionālās darbības vieta, fiziski klātesot patērētājam un pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam;
- 4) pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja organizēta izbraukuma laikā, lai veicinātu preču vai pakalpojumu popularitāti vai pieprasījumu un pārdotu preces vai sniegtu pakalpojumus patērētājam.

(2) Pirms līguma noslēgšanas sniedzamās un līgumā ietveramās informācijas saturu, tās sniegšanas kārtību, šā likuma 12.pantā paredzēto atteikuma tiesību īstenošanas termiņus un kārtību, patērētāja un pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja tiesības un pienākumus atteikuma tiesību izmantošanas gadījumā, kā arī atteikuma veidlapas paraugu un izņēmumus attiecībā uz patērētāju informēšanu un atteikuma tiesību izmantošanu nosaka Ministru kabinets.

(3) (Izslēgta no 13.06.2014. ar 24.04.2014. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 22.punktu)

(4) Pārdevējs, kas realizē preces, izmantojot tirdzniecības automātus, uz tirdzniecības automāta norāda pārdevēja nosaukumu (firmu), reģistrācijas numuru Uzņēmumu reģistrā vai Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu maksātāju reģistrā un juridisko adresi.

(5) Pastāvīga saimnieciskās vai profesionālās darbības vieta ir:

- 1) nepārvietojamas mazumtirdzniecības telpas, kurās pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs veic savu darbību;
- 2) pārvietojamas mazumtirdzniecības telpas, kurās pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs parasti veic savu darbību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.10.2005., 21.05.2009. un 24.04.2014. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2014. Panta nosaukuma, pirmās un otrās daļas jaunā redakcija, grozījums par trešās daļas izslēgšanu un piektā daļa stājas spēkā 13.06.2014. Sk. Pārejas noteikumu 22.punktu)

10.pants. Distances līgums

(1) Distances līgums ir patērētāja un pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja vienošanās, ko tie noslēguši, vienlaikus neatrodoties vienā un tajā pašā vietā, bet līdz līguma slēgšanas brīdim un līguma slēgšanas brīdī izmantojot vienu vai vairākus distances saziņas līdzekļus, kā arī organizētu preču pārdošanas vai pakalpojumu sniegšanas shēmu. Par distances saziņas līdzekļiem uzskatāmi tālrunis, tīmeklis, elektroniskais pasts, televīzija, fakss, katalogs, presē publicētās reklāmas, kurām pievienots pasūtījuma kupons, un citi informācijas nosūtīšanas un pārraidīšanas distances līdzekļi.

(2) Pirms līguma noslēgšanas sniedzamās un līgumā ietveramās informācijas saturu, tās sniegšanas kārtību, šā likuma 12.pantā paredzēto atteikuma tiesību īstenošanas termiņus un kārtību, patērētāja un pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja tiesības un pienākumus atteikuma tiesību izmantošanas gadījumā, kā arī atteikuma veidlapas paraugu un izņēmumus attiecībā uz atteikuma tiesību izmantošanu nosaka Ministru kabinets.

(24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 13.06.2014. Sk. Pārejas noteikumu 22.punktu)

11.pants. Brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību līgums, brīvdienu pakalpojumu ilgtermiņa līgums, brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību vai ilgtermiņa brīvdienu pakalpojumu tālākpārdošanas līgums un brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību apmaiņas līgums

(1) Brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību līgums (turpmāk šajā pantā — mītnes lietošanas tiesību līgums) ir līgums, kurš noslēgts uz laiku, ilgāku par vienu gadu, un saskaņā ar kuru patērētājs pret atlīdzību iegūst tiesības lietot vienu vai vairākas brīvdienu mītnes vairāk nekā vienu periodu līguma darbības laikā.

(2) Brīvdienu pakalpojumu ilgtermiņa līgums (turpmāk šajā pantā — brīvdienu pakalpojumu līgums) ir līgums, kurš noslēgts uz laiku, ilgāku par vienu gadu, un saskaņā ar kuru patērētājs pret atlīdzību iegūst tiesības saņemt atlaides vai citus labumus attiecībā uz izmitināšanas pakalpojumiem, izmitināšanas un ceļojuma vai citiem pakalpojumiem.

(3) Brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību vai ilgtermiņa brīvdienu pakalpojumu tālākpārdošanas līgums (turpmāk šajā pantā — tālākpārdošanas līgums) ir līgums, saskaņā ar kuru pārdevējs pret atlīdzību palīdz patērētājam pārdot vai iegādāties tiesības lietot uz laiku brīvdienu mītni vai tiesības saņemt citu brīvdienu pakalpojumu.

(4) Brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību apmaiņas līgums (turpmāk šajā pantā — apmaiņas līgums) ir līgums, saskaņā ar kuru patērētājs pret atlīdzību pievienojas maiņas sistēmai, kas viņam dod tiesības lietot brīvdienu mītni vai izmantot citu brīvdienu pakalpojumu apmaiņā pret šā patērētāja atļauju citām personām izmantot viņa mītnes lietošanas tiesību līgumā paredzētās tiesības.

(5) Papildu līgums ir līgums, saskaņā ar kuru patērētājs saņem ar mītnes lietošanas tiesību vai brīvdienu pakalpojumu līgumu saistītu pakalpojumu no pakalpojuma sniedzēja vai trešās personas, ar kuru pakalpojuma sniedzējs noslēdzis līgumu.

(6) Pirms mītnes lietošanas tiesību līguma, brīvdienu pakalpojumu līguma, tālākpārdošanas līguma un apmaiņas līguma noslēgšanas šā panta trīspadsmitajā daļā minētā informācija pēc patērētāja izvēles sniedzama tās Eiropas Savienības dalībvalsts valodā, kurā atrodas patērētāja dzīvesvieta vai kuras pilsonis ir patērētājs, ja šī valoda ir oficiālā Eiropas Savienības valoda.

(7) Mītnes lietošanas tiesību līgums, brīvdienu pakalpojumu līgums, tālākpārdošanas līgums un apmaiņas līgums slēdzams rakstveidā (papīra formātā vai izmantojot citu pastāvīgu informācijas nesēju), un patērētājam līguma noslēgšanas brīdī izsniedzams viens šā līguma eksemplārs.

(8) Mītnes lietošanas tiesību līgums, brīvdienu pakalpojumu līgums, tālākpārdošanas līgums un apmaiņas līgums pēc patērētāja izvēles slēdzams tās Eiropas Savienības dalībvalsts valodā, kurā atrodas patērētāja dzīvesvieta vai kuras pilsonis ir patērētājs, ja šī valoda ir oficiālā Eiropas Savienības valoda.

(9) Aprēķinot mītnes lietošanas tiesību līguma vai brīvdienu pakalpojumu līguma darbības termiņu, ņem vērā līguma noteikumus par tā darbības termiņa pagarināšanu, arī par līguma termiņa automātisku pagarināšanu.

(10) Slēdzot mītnes lietošanas tiesību līgumu, brīvdienu pakalpojumu līgumu vai apmaiņas līgumu, ir aizliegts prasīt no patērētāja avansa maksājumus, nodrošinājumus, parādsaistību vai jebkādas citas atlīdzības apliecinājumus pārdevējam vai trešajai personai, kā arī ir aizliegta naudas rezervēšana patērētāja kontā, pirms izbeidzies termiņš, kurā patērētājs var izmantot atteikuma tiesības.

(11) Slēdzot tālākpārdošanas līgumu, ir aizliegts prasīt no patērētāja avansa maksājumus, nodrošinājumus, parādsaistību vai jebkādas citas atlīdzības apliecinājumus pārdevējam vai trešajai personai, kā arī ir aizliegta naudas rezervēšana patērētāja kontā, pirms viņš savas tiesības uz laiku lietot brīvdienu mītni vai tiesības saņemt brīvdienu pakalpojumu ir pārdevis vai tālākpārdošanas līgums ir izbeigts.

(12) Patērētājs var izmantot atteikuma tiesības un vienpusēji atkāpties no mītnes lietošanas tiesību līguma, brīvdienu pakalpojumu līguma, tālākpārdošanas līguma vai apmaiņas līguma, nesniedzot nekādu pamatojumu.

(13) Pirms mītnes lietošanas tiesību līguma, brīvdienu pakalpojumu līguma, tālākpārdošanas līguma un apmaiņas līguma noslēgšanas patērētājam sniedzama precīza informācija par būtiskajiem līguma noteikumiem. Pirms līguma noslēgšanas sniedzamās un līgumā ietveramās informācijas saturu, sniegšanas kārtību, atteikuma tiesību realizēšanas termiņus un kārtību, atteikuma veidlapu un atteikuma tiesību izmantošanas sekas, kā arī īpašās prasības, kas ievērojamas, slēdzot attiecīgo līgumu, nosaka Ministru kabinets.

(28.10.2010. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2014. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2014.)

12.pants. Atteikuma tiesības attiecībā uz distances līgumu un līgumu, kas noslēgts ārpus saimnieciskās

vai profesionālās darbības vietas

(1) Patērētājs var noteiktā termiņā izmantot atteikuma tiesības un, nesniedzot nekādu pamatojumu, atkāpties no distances līguma un līguma, kas noslēgts ārpus pastāvīgās saimnieciskās vai profesionālās darbības vietas.

(2) Patērētājs pirms atteikuma tiesību termiņa beigām par lēmumu atkāpties no līguma informē pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, iesniedzot tam atteikuma veidlapu vai paziņojumu par atteikuma tiesību izmantošanu. Termiņš ir ievērots, ja patērētājs atteikuma veidlapu vai paziņojumu par atteikuma tiesību izmantošanu nosūta pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam pirms atteikuma tiesību termiņa beigām. Patērētāja pienākums ir pierādīt atteikuma tiesību izmantošanu.

(3) Pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs nodrošināt patērētājam iespēju pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja mājaslapā internetā elektroniskā veidā aizpildīt un iesniegt atteikuma veidlapu vai paziņojumu par atteikuma tiesību izmantošanu. Šādā gadījumā pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs, izmantojot pastāvīgu informācijas nesēju (tai skaitā elektronisko pastu), nekavējoties paziņo patērētājam par atteikuma saņemšanu.

(4) Atteikuma veidlapas vai paziņojuma par atteikuma tiesību izmantošanu nosūtīšana termiņā izbeidz līgumu un atbrīvo patērētāju no jebkurām līgumsaistībām, kas izriet no distances līguma vai līguma, kas noslēgts ārpus saimnieciskās vai profesionālās darbības vietas, vai no saistībām noslēgt šādus līgumus, ja piedāvājumu izteicis patērētājs.

(5) Patērētājs nosūta precī atpakaļ pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam vai nodod to pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam vai viņa pilnvarotai personai bez nepamatotas kavēšanās, bet ne vēlāk kā 14 dienu laikā pēc tam, kad nosūtījis pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam atteikuma veidlapu vai paziņojumu par atteikuma tiesību izmantošanu. Termiņš ir ievērots, ja prece nosūtīta atpakaļ pirms 14 dienu termiņa beigām. Šī prasība neattiecas uz gadījumiem, kad pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs pats piedāvājis paņemt precī atpakaļ.

(6) Pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs bez nepamatotas kavēšanās, bet ne vēlāk kā 14 dienu laikā no dienas, kad saskaņā ar šā panta otro daļu saņēmis informāciju par patērētāja lēmumu atkāpties no līguma, atmaksā patērētājam viņa samaksāto naudas summu, tajā skaitā patērētāja samaksātos piegādes izdevumus. Pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs minēto naudas summu atmaksā, izmantojot tāda paša veida maksāšanas līdzekli, kādu izmantoja patērētājs, izņemot gadījumus, kad patērētājs skaidri piekritis citam maksāšanas līdzeklim un patērētājam par šāda maksāšanas līdzekļa izmantošanu nav jāmaksā.

(7) Ja patērētājs ir skaidri izteicis vēlēšanos izmantot piegādes veidu, kas nav pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja piedāvātais vislētākais standarta piegādes veids, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam nav pienākuma atmaksāt patērētājam piegādes papildu izdevumus.

(8) Pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs aizturēt saskaņā ar pirkuma līgumu patērētāja samaksātās naudas summas atmaksu līdz brīdim, kad pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs saņēmis precī vai patērētājs iesniedzis pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam apliecinājumu par to, ka prece ir nosūtīta atpakaļ, atkarībā no tā, kura darbība ir veikta agrāk. Šīs tiesības neattiecas uz gadījumiem, kad pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs pats piedāvājis paņemt precī atpakaļ.

(9) Patērētājs sedz preces atpakaļatdošanas tiešās izmaksas, izņemot gadījumus, kad pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs ir piekritis segt šīs izmaksas vai nav informējis patērētāju, ka izmaksas jāsedz patērētājam.

(10) Ja saskaņā ar līgumu, kas noslēgts ārpus saimnieciskās vai profesionālās darbības vietas, prece līguma noslēgšanas brīdī ir piegādāta patērētāja dzīvesvietā, patērētāja atteikuma tiesību izmantošanas gadījumā pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs bez maksas paņem precī atpakaļ, ja precī tās īpašību dēļ nevar nosūtīt atpakaļ pa pastu.

(11) Patērētājs ir atbildīgs par preces vērtības samazināšanos, ja prece izmantota citā nolūkā, nevis preces rakstura, īpašību un darbības noskaidrošanai. Patērētājs nav atbildīgs par preces vērtības samazināšanos, ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nav viņu informējis par atteikuma tiesībām patērētāju tiesību aizsardzību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(12) Ja patērētājs atteikuma tiesību izmantošanas laikā tās izmanto un saistībā ar distances līgumu vai līgumu, kas noslēgts ārpus pastāvīgās saimnieciskās vai profesionālās darbības vietas, ir noslēgts cits papildu līgums, šis papildu līgums nav spēkā un patērētājam nav pienākuma segt jebkādas citas izmaksas, izņemot šā panta sestajā, deviņtajā un vienpadsmitajā daļā minētās izmaksas.

(24.04.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.06.2015. likumu, kas stājas spēkā 09.07.2015.)

12.¹ pants. Atteikuma tiesības attiecībā uz patērētāja kreditēšanas līgumu

(1) Patērētājs 14 dienu laikā drīkst izmantot atteikuma tiesības un atkāpties no patērētāja kreditēšanas līguma, nesniedzot nekādu pamatojumu. Atteikuma termiņu skaita no patērētāja kreditēšanas līguma noslēgšanas dienas vai no dienas, kad patērētājs saņem normatīvajos aktos par patērētāja kreditēšanas līgumu noteikto informāciju, līguma noteikumus un nosacījumus, ja tie saņemti pēc kreditēšanas līguma noslēgšanas dienas.

(2) Par atteikuma tiesību izmantošanu patērētājs paziņo kredīta devējam rakstveidā saskaņā ar patērētāja kreditēšanas līgumu. Termiņš ir ievērots, ja patērētājs paziņojumu par atteikuma tiesību izmantošanu (papīra formātā vai izmantojot citu kredīta devējam pieejamu pastāvīgu informācijas nesēju) nosūta kredīta devējam pirms šā panta pirmajā daļā noteiktā termiņa beigām.

(3) Patērētāja pienākums ir nekavējoties, ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc tam, kad nosūtīts paziņojums par atteikuma tiesību izmantošanu, atmaksāt kredīta devējam saņemto kredīta summu un par kredīta izmantošanu no kredīta saņemšanas dienas līdz dienai, kad tas atmaksāts, uzkrātos procentus. Procentus aprēķina, pamatojoties uz kreditēšanas līgumā noteikto aizdevuma procentu likmi.

(4) Ja patērētājs izmanto atteikuma tiesības saskaņā ar šo pantu, kredīta devējam nav tiesību pieprasīt no patērētāja kompensāciju, izņemot kompensāciju par neatmaksājamām izmaksām, ko kredīta devējs veicis publiskai personai.

(5) Ja patērētājs izmanto atteikuma tiesības saskaņā ar šo pantu un saistībā ar patērētāja kreditēšanas līgumu ir noslēgts līgums par papildu pakalpojumu, kuru sniedz kredīta devējs vai trešā persona saskaņā ar trešās personas un kredīta devēja noslēgto līgumu, līgums par papildu pakalpojumu nav spēkā.

(6) Ja patērētājam ir atteikuma tiesības saskaņā ar šo pantu, attiecībā uz atteikuma tiesību īstenošanas termiņu, kārtību un sekām nepiemēro normatīvos aktus par distances līgumu par finanšu pakalpojumu sniegšanu un normatīvos aktus par ārpus pastāvīgās tirdzniecības vietas vai pakalpojumu sniegšanas vietas noslēgtu līgumu.

(7) Atteikuma tiesību izmantošana saskaņā ar šo pantu neietekmē līguma par preces vai pakalpojuma iegādi spēkā esamību, ja patērētāja kreditēšanas līgums ir noslēgts preces vai pakalpojuma iegādei.

(8) Šā panta prasības nepiemēro:

1) patērētāja kreditēšanas līgumiem, saskaņā ar kuriem kredīta summa nedrīkst pārsniegt vai nepārsniedz 140 euro;

2) patērētāja kreditēšanas līgumiem, saskaņā ar kuriem kredīta devējs piešķir patērētājam pārsnieguma kredītu, kas jāatmaksā pēc pieprasījuma vai laikposmā, kurš nepārsniedz trīs mēnešus;

3) patērētāja kreditēšanas līgumiem, kuri noslēgti nekustamā īpašuma iegādei vai kuru atmaksa ir nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku;

4) patērētāja kreditēšanas līgumiem, saskaņā ar kuriem kredīta devējs klusējot piekritis, ka patērētājs izmanto līdzekļus, kas pārsniedz patērētāja norēķinu kontā esošo naudas līdzekļu atlikumu vai piešķirto pārsnieguma kredītu;

5) patērētāja kreditēšanas līgumiem, kurus noslēdzot kredīta devēja glabāšanā kā nodrošinājums nododama kāda lieta un saskaņā ar kuriem patērētāja atbildība ir ierobežota tikai ar iekļāto lietu;

6) patērētāja kreditēšanas līgumiem, kurus noslēdzis darba devējs un darbinieks, ja kredīts piešķirts bez procentiem vai ar gada procentu likmi, kas ir zemāka par tirgū pārsvarā pastāvošajām procentu likmēm un ko parasti plašai sabiedrībai nepiedāvā, un ja kredītu izsniegšana nav darba devēja pamatdarbības veids;

7) patērētāja kreditēšanas līgumiem, kurus noslēdz ar ieguldījumu sabiedrībām vai ar kredītiestādēm, lai dotu ieguldītājam iespēju veikt darījumu attiecībā uz vienu vai vairākiem instrumentiem, ko regulē atbilstoši normatīvajiem aktiem par finanšu instrumentu tirgu, ja ieguldījumu sabiedrība vai kredītiestāde, kas piešķir kredītu, ir iesaistīta šādā darījumā;

8) patērētāja kreditēšanas līgumiem, kuri ir tiesā vai normatīvajos aktos noteiktā iestādē panākta izlīguma rezultāts;

9) patērētāja kreditēšanas līgumiem, kuri attiecas uz parāda segšanu atliktu maksājumu veidā, nemaksājot

procentu likmi un citus papildu maksājumus;

10) patērētāja kreditēšanas līgumiem par aizdevumiem, kurus vispārējo interešu labā atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai piešķir ierobežotam personu lokam ar procentu likmēm, kas ir zemākas par tirgū pārsvarā pastāvošajām procentu likmēm, vai bez procentiem, vai saskaņā ar citiem noteikumiem, kuri būtu patērētājam izdevīgāki nekā tirgū pārsvarā izmantotie noteikumi, un ar procentu likmēm, kas nav augstākas par tirgū pārsvarā pastāvošajām procentu likmēm;

11) tādiem nomas vai līzings līgumiem, kuros nav paredzētas patērētāja saistības iegādāties līguma objektu, ja šādas saistības nav paredzētas arī citos noslēgtajos līgumos;

12) patērētāja kreditēšanas līgumiem, saskaņā ar kuriem kredīts tiek piešķirts, nemaksājot procentu likmi un citus papildu maksājumus;

13) patērētāja kreditēšanas līgumiem, kuri paredz, ka patērētājam kredīts jāatmaksā laikposmā, kas nepārsniedz trīs mēnešus, un saskaņā ar kuriem par kredīta izmantošanu tiek prasīti nenozīmīgi papildu maksājumi salīdzinājumā ar kredīta kopējo summu un kreditēšanas līguma darbības termiņu;

14) patērētāja kreditēšanas līgumiem, kuros kredīta devējs un patērētājs vienojas par atmaksas kārtību, ja patērētājs nav izpildījis sākotnējā kreditēšanas līguma saistības un šāda kārtība novērstu iespējamus tiesas procesus par patērētāja kreditēšanas līgumā noteikto saistību neizpildi, un uz patērētāju tādēļ neattiektos mazāk izdevīgi noteikumi par tiem, kas noteikti sākotnējā patērētāja kreditēšanas līgumā.

(28.10.2010. likuma redakcijā, ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.09.2013. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

III nodaļa.

Preces un pakalpojuma atbilstība līguma noteikumiem

(Nodaļas nosaukums 24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014. Nodaļas nosaukuma jaunā redakcija stājas spēkā 13.06.2014. Sk. Pārejas noteikumu 22.punktu)

13.pants. Pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja pienākums nodrošināt preces atbilstību līguma noteikumiem

(1) Pārdevēja un pakalpojuma sniedzēja pienākums ir nodrošināt preces atbilstību līguma noteikumiem.

(2) Pārdevējs un pakalpojuma sniedzējs ir atbildīgs par jebkuru preces iegādes dienā eksistējošu neatbilstību līguma noteikumiem.

(3) Ja preces neatbilstība līguma noteikumiem atklājas sešu mēnešu laikā pēc preces iegādes, uzskatāms, ka tā eksistēja preces iegādes dienā, izņemot gadījumu, kad šāds pieņēmums ir pretrunā ar preces raksturu vai neatbilstības veidu.

(24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 01.01.2016. Sk. Pārejas noteikumu 23.punktu)

14.pants. Preces atbilstība līguma noteikumiem

(1) Prece uzskatāma par atbilstošu līguma noteikumiem, ja:

1) tai piemīt īpašības un izpildījums, kāds parasti piemīt tāda paša veida precēm un kādu patērētājs var pamatotī gaidīt, ņemot vērā preces raksturu un jebkurus, īpaši reklāmā vai preces marķējumā sniegtus publiskus paziņojumus par noteiktām preces īpašībām;

2) tā ir derīga mērķiem, kādiem preces ar šādu nosaukumu un aprakstu parasti tiek izmantotas;

3) tā ir derīga mērķiem, kuriem patērētājs izvēlējies precī un kurus tas norādījis pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam, slēdzot līgumu, izņemot gadījumus, kad pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs pārdošanas laikā nevarēja saprast šādus īpašus mērķus un patērētājam nebija pamatota iemesla palauties uz pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja kompetenci un spriedumu;

4) tā atbilst pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja sniegtajam preces aprakstam un īpašībām, kuras līguma slēgšanas vai piedāvājuma izteikšanas laikā pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs norādījis, izmantojot preču

paraugus vai modeļus.

(2) Šā panta pirmās daļas 1.punktā minētie publiskie paziņojumi nav saistoši pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam, ja tas pierāda, ka:

- 1) nav zinājis un pamatoti nav varējis zināt par sniegtajiem paziņojumiem;
- 2) līdz līguma noslēgšanas brīdim paziņojums ticis mainīts;
- 3) paziņojums nevarēja ietekmēt patērētāja lēmumu pirkt preci.

(3) Prece nav uzskatāma par neatbilstošu līguma noteikumiem, ja līguma slēgšanas brīdī patērētājs zināja vai nevarēja nezināt par preces neatbilstību līguma noteikumiem vai neatbilstības iemesls ir patērētāja piegādātie materiāli.

(24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 01.01.2016. Sk. Pārejas noteikumu 23.punktu)

14.1 pants. Pakalpojuma atbilstība līguma noteikumiem

(1) Pakalpojuma sniedzēja pienākums ir sniegt pakalpojumu atbilstoši līguma noteikumiem.

(2) Pakalpojums uzskatāms par atbilstošu līguma noteikumiem, ja:

- 1) pakalpojuma saturs, sniegšanas veids un rezultāts atbilst tam, par ko bijusi vienošanās;
- 2) pakalpojums sniegts ar profesionālu rūpību, ņemot vērā patērētāja intereses;
- 3) pakalpojums atbilst prasībām, kas tiek pamatoti izvirzītas šādiem pakalpojumiem.

(3) Pakalpojums nav uzskatāms par neatbilstošu līguma noteikumiem, ja līguma slēgšanas brīdī patērētājs zināja vai nevarēja nezināt par pakalpojuma neatbilstību līguma noteikumiem vai neatbilstības iemesls ir patērētāja piegādātie materiāli.

(24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014. Panta stājas spēkā 01.01.2016. Sk. Pārejas noteikumu 23.punktu)

15.pants. Izņēmums attiecībā uz nepienācīgas kvalitātes preces piedāvāšanu un pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu

(Izslēgts ar 22.11.2001. likumu, kas stājas spēkā 26.12.2001.)

16.pants. Garantija

(1) Garantija ir ražotāja vai pārdevēja bezmaksas apsolvums atmaksāt patērētājam par preci vai lietu samaksāto naudas summu, apmainīt preci vai lietu pret atbilstošu preci vai lietu, bez atlīdzības novērst preces vai lietas neatbilstību vai veikt citas darbības, ja prece vai lieta neatbilst garantijā vai reklāmā sniegtajam raksturojumam.

(2) Garantija dodama rakstveidā, un tajā skaidri norādāmi nosacījumi prasījuma pieteikšanai attiecībā uz garantiju, garantijas termiņš — laikposms, uz kuru attiecināta garantija, kā arī garantijas devēja nosaukums (firma) vai vārds, uzvārds un adrese. Garantijā norāda, ka patērētājam ir noteiktas tiesības saskaņā ar normatīvajiem aktiem un ka garantija šīs tiesības neietekmē. Ja garantija neatbilst šiem noteikumiem, tas neietekmē garantijas derīgumu un patērētājs ir tiesīgs pieprasīt, lai garantija tiktu izpildīta.

(3) Garantija ir saistoša tās devējam atbilstoši garantijas dokumenta nosacījumiem un attiecīgajā reklāmā sniegtajai informācijai.

(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.06.2009.)

IV nodaļa Informācija par precēm un pakalpojumiem

17.pants. Informācijas nodrošināšana

(1) Pirms patērētājam kļūst saistošs līgums vai attiecīgs piedāvājums, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs skaidrā un labi saprotamā veidā sniedz patērētājam šādu informāciju, ja tā jau nepāprotami neizriet no konteksta:

- 1) attiecīgās preces vai pakalpojuma raksturojums informācijas sniegšanas veidam atbilstošā apjomā;
- 2) ziņas par pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, tajā skaitā nosaukums, adrese un tālruna numurs;
- 3) preces vai pakalpojuma galīgā cena, ieskaitot nodokļus un nodevas. Ja preces vai pakalpojuma īpašību dēļ cenu pamatoti nevar aprēķināt iepriekš, norāda cenas aprēķināšanas veidu;
- 4) piegādes vai pasta izdevumi, ja tie ir attiecināmi. Ja šādus izdevumus nevar aprēķināt iepriekš, informē par to, ka šādi maksājumi var tikt piemēroti;
- 5) maksāšanas, preces piegādes vai pakalpojuma izpildes noteikumi, preces piegādes vai pakalpojuma sniegšanas termiņš un sūdzību izskatīšanas kārtība, ja tie ir attiecināmi;
- 6) informācija par patērētāja likumīgajām tiesībām, ja prece vai pakalpojums neatbilst līguma noteikumiem, kā arī informācija par garantiju, tās nosacījumiem un pēcpārdošanas pakalpojumiem, ja tie ir attiecināmi;
- 7) uz nenoteiktu laiku noslēgta vai automātiski pagarināta līguma termiņš vai līguma izbeigšanas nosacījumi;
- 8) digitālais saturs un tā izmantošana (funkcionalitāte), tajā skaitā izmantošanas veidi, tehniskie ierobežojumi un tehniskās aizsardzības pasākumi, ja tie ir attiecināmi;
- 9) informācija par digitālā satura savietojamību ar aparatūru un programmatūru (standarta aparatūra un programmatūras vide, ar kuru digitālais saturs ir savietojams, piemēram, aparatūras galvenās iezīmes, operētājsistēma un tās versijas), ja šī informācija pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam ir zināma vai to viņam pamatoti vajadzēja zināt, ja tā ir attiecināma.

(2) Patērētājam ir tiesības pieprasīt, lai papildu informācija tiek sniegta arī mutvārdos.

(3) Kārtību, kādā norādāma pārdošanas cena un mērvienības cena precēm, kas tiek piedāvātas patērētājam, kā arī kārtību, kādā norādāmas cenas pakalpojumiem, reglamentē Ministru kabineta noteikumi.

(4) Šā panta pirmā daļa neattiecas uz:

- 1) līgumiem, kas saistīti ar ikdienas darījumiem un tiek izpildīti nekavējoties to noslēgšanas brīdī;
- 2) līgumiem, kas noslēgti ārpus pastāvīgās saimnieciskās vai profesionālās darbības vietas;
- 3) distances līgumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.04.2004., 24.04.2014. un 18.06.2015. likumu, kas stājas spēkā 09.07.2015.)

18.pants. Informācija par ražotāju

(Izslēgts no 13.06.2014. ar 24.04.2014. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2014. Sk. Pārejas noteikumu 22.punktu)

19.pants. Informācija par sevišķām preču īpašībām

Tehniski sarežģītas preces, kā arī preces, kuras satur bīstamas vielas vai kuru lietošanai nepieciešamas īpašas iemaņas, ražotājam jāapgādā ar lietošanas noteikumiem, brīdinājuma zīmēm vai simboliem. Ja lietošanas noteikumos ietvertā informācija ir svešvalodā, jāpievieno informācijas tulkojums valsts valodā.

19.¹ pants. Informācija par ārpusstiesas strīdu risināšanu

(1) Pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs informē patērētāju par vienu vai vairākiem Patērētāju tiesību aizsardzības centra mājaslapā internetā publicētajā ārpusstiesas strīdu risinātāju sarakstā iekļautiem strīdu risinātājiem, kuri risina strīdus attiecīgajā jomā, norādot arī ārpusstiesas strīdu risinātāja mājaslapas adresi.

(2) Šā panta pirmajā daļā minēto informāciju pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs sniedz skaidrā, saprotamā un viegli pieejamā veidā savā mājaslapā internetā (ja tāda ir) vai ietver līguma noteikumos (ja tādi ir).

(3) Ja strīda izskatīšanas laikā pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs atsakās izpildīt patērētāja prasījumu, tas sniedz patērētājam šā panta pirmajā daļā minēto informāciju rakstveidā vai izmantojot citu pastāvīgu informācijas nesēju.

(4) Šajā pantā noteiktais neskar citos normatīvajos aktos patērētāju informēšanai noteiktās prasības.
(18.06.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.07.2015.)

20.pants. Preču marķējumam izvirzāmās vispārīgās prasības

(1) Marķējumā sniegtajai informācijai jābūt labi redzamai un saprotamai, tai objektīvi jāatspoguļo preces drošums vai nekaitīgums un kvalitāte. Marķējumā sniegtā informācija nedrīkst piedēvēt precei īpašības, kādas tai nepiemīt, kā arī maldināt pircēju, ka precei piemīt kādas specifiskas īpašības, ja tādas īpašības piemīt visām attiecīgā veida precēm.

(2) Marķējumam jābūt neizdzēšamam. Marķējumā sniegtajai informācijai jābūt skaidrai, to nedrīkst aizsegt ar citu rakstveida informāciju, attēlu vai uzlīmi.

(3) Ražotājam vai pārdevējam jānodrošina, lai preču marķējumā ietvertā informācija tiktu sniegta patērētājam, ievērojot normatīvos aktus, kas reglamentē valsts valodas lietošanu.

(4) Pārdevējam aizliegts piedāvāt un pārdot preces, kuru marķējumā sniegtā informācija vai marķējuma izpildījums neatbilst šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

(5) Preču marķējuma vispārīgās prasības neattiecas uz lietotu preču pārdošanu.

21.pants. Sevišķais preču marķējums

(1) Preces un preču grupas, kurām nepieciešams sevišķs marķējums, kā arī minēto preču un preču grupu marķēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(2) (Izslēgta ar 22.03.2007. likumu.)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.11.2001. un 22.03.2007. likumu, kas stājas spēkā 11.08.2007.)

21.1 pants. Izpārdošana un cenu pazemināšana

(Izslēgts ar 24.04.2014. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2014.)

IV¹ nodaļa. Kārtība, kādā organizē tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu

(Nodaļa 21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.06.2009.)

21.2 pants. Labas komercprakses principu ievērošana

Organizējot preču pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu, jāievēro profesionālā rūpība un godīgums attiecībā pret patērētāju.

21.3 pants. Informācija par pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju

Pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojuma sniegšanas vietā ir jābūt informācijai par pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju [nosaukums (firma)] un darba laiku.

21.4 pants. Pakalpojuma sniegšanas un tirdzniecības vietas iekārtošana

(1) Pakalpojuma sniegšanas un tirdzniecības vietu iekārto un noformē tā, lai varētu identificēt pakalpojuma sniedzēju vai pārdevēju un tam piederošās preces.

(2) Ja tirdzniecības teritorijā, ēkā vai telpā ar tirdzniecību nodarbojas vairāki pārdevēji, valdītājs apstiprina plānu, kurā norāda:

1) iznomājamo ēku, telpu vai tirdzniecības vietu izvietojumu un numuru;

2) pārdevēja nosaukumu un reģistrācijas numuru Uzņēmumu reģistrā vai Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu maksātāju reģistrā.

21.⁵ pants. Tirdzniecības organizēšana ar pašvaldību saskaņojamās tirdzniecības vietās

Ministru kabinets izdod noteikumus, kuros paredz tirdzniecības veidus, kas saskaņojami ar pašvaldību, un reglamentē tirdzniecības organizēšanas kārtību. Ministru kabinets ir tiesīgs šajos noteikumos pilnvarot pašvaldības domi izdot pašvaldības saistošos noteikumus, kas detalizētāk regulētu atsevišķus tirdzniecības organizēšanas kārtības jautājumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

V nodaļa

Patērētāju tiesību aizsardzības biedrības

(Nodaļas nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.10.2005. likumu, kas stājas spēkā 25.11.2005.)

22.pants. Patērētāju tiesību aizsardzības biedrību izveidošana

Patērētāji ir tiesīgi brīvprātīgi apvienoties biedrībās, kuru darbības mērķis ir aizsargāt patērētāju tiesības un kuras darbojas saskaņā ar normatīvajiem aktiem un attiecīgās patērētāju tiesību aizsardzības biedrības statūtiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.10.2005. likumu, kas stājas spēkā 25.11.2005.)

23.pants. Patērētāju tiesību aizsardzības biedrību tiesības

Patērētāju tiesību aizsardzības biedrībām ir tiesības:

1) kopā ar patērētāju tiesību aizsardzības uzraudzības un kontroles iestādēm piedalīties pārbaudēs, kas saistītas ar ražojamo un realizējamo preču un sniedzamo pakalpojumu kvalitātes prasību ievērošanu;

2) izskatīt patērētāju sūdzības un priekšlikumus, sniegt nepieciešamo palīdzību patērētājiem gadījumos, kad pārkāptas viņu tiesības;

3) iesniegt tiesā prasības pieteikumus patērētāju tiesību un interešu aizsardzībai un pārstāvēt patērētāju intereses tiesā;

4) iegādāties preces un pasūtīt pakalpojumus, lai veiktu preču, pakalpojumu un izgatavoto lietu salīdzinošo pārbaudi;

5) iesniegt Patērētāju tiesību aizsardzības centram priekšlikumu veikt šā likuma 25.panta astotajā daļā minētās darbības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.11.2001. un 27.10.2005. likumu, kas stājas spēkā 25.11.2005.)

VI nodaļa

Patērētāju tiesību aizsardzības uzraudzība un kontrole

24.pants. Uzraudzības un kontroles iestādes

Šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteikto patērētāju tiesību aizsardzības uzraudzību un kontroli īsteno Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, citas kompetentas un pilnvarotas valsts iestādes sadarbībā ar pašvaldībām un

patērētāju tiesību aizsardzības biedrībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.10.2005. likumu, kas stājas spēkā 25.11.2005.)

25.pants. Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

(1) Patērētāju tiesību aizsardzības centrs ir Ekonomikas ministrijas padotībā, kas tiek īstenota pārraudzības formā.

(2) Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktoru pēc ekonomikas ministra ieteikuma ieceļ amatā un atbrīvo no amata Ministru kabinets.

(3) Patērētāju tiesību aizsardzības centra darbības mērķis ir efektīvas patērētāju tiesību un interešu aizsardzības nodrošināšana.

(4) Patērētāju tiesību aizsardzības centra galvenās funkcijas ir šādas:

1) tirgus uzraudzība un kontrole nepārtikas preču tirdzniecībā un pakalpojumu sniegšanas jomā, izņemot jomas, kurās saskaņā ar normatīvajiem aktiem tirgus uzraudzība un kontrole ir citu iestāžu kompetencē;

2) pārtikas un nepārtikas preču svara un mēra pareizas noteikšanas, kā arī pirkuma samaksas pareizas aprēķināšanas uzraudzība;

3) patērētāju tiesību aizsardzības valsts politikas īstenošanā iesaistīto uzraudzības un kontroles iestāžu un patērētāju tiesību aizsardzības nevalstisko organizāciju sadarbības organizēšana un koordinēšana;

4) palīdzības sniegšana patērētājiem strīdu risināšanā ar pārdevējiem vai pakalpojumu sniedzējiem;

4¹) par patērētāju tiesību aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem saņemto iesniegumu un sūdzību izvērtēšana, ņemot vērā iespējamā pārkāpuma būtiskumu un potenciālo kaitējumu patērētāju kolektīvajām interesēm;

4²) Patērētāju strīdu risināšanas komisijas darbības organizēšana (komisijas sekretariāta funkciju izpilde);

5) juridiskas palīdzības sniegšana patērētājiem viņu tiesību jautājumos;

6) patērētāju tiesību ievērošanas uzraudzība līgumu projektos un līgumos, ko patērētāji slēdz ar ražotājiem, pārdevējiem vai pakalpojumu sniedzējiem, arī normatīvajos aktos paredzēto darbību veikšana, lai ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs grozītu līguma projektu vai pārtrauktu pildīt līguma noteikumus, ja līguma projektā vai noslēgtajā līgumā konstatēti netaisnīgi vai neskaidri noteikumi;

6¹) negodīgas komercprakses un reklāmas uzraudzība, izņemot zāļu un veterināro zāļu jomu, lai nodrošinātu patērētāju tiesību un ekonomisko interešu ievērošanu;

6²) izsniegt speciālo atļauju (licenci) patērētāja kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai;

7) citas likumos un normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

(5) *(Izslēgta ar 27.10.2005. likumu)*

(6) Aizstādot patērētāju tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, Patērētāju tiesību aizsardzības centram ir tiesības iesniegt tiesā prasības pieteikumu vai pieteikumu vai dot atzinumu lietā.

6¹) Patērētāju tiesību aizsardzības centra amatpersonas, veicot tirgus uzraudzību un patērētāju tiesību uzraudzību, ir tiesīgas jebkurā laikā (arī bez iepriekšējā brīdinājuma) ierasties pie ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja.

(7) Patērētāju tiesību aizsardzības centra amatpersonu izvirzītās prasības un dotie norādījumi likumos un citos normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros katrā konkrētajā gadījumā ir saistoši ražotājam, pārdevējam un pakalpojuma sniedzējam.

(8) Ja konstatēts patērētāju tiesību pārkāpums, kas skar patērētāju grupas intereses (patērētāju kolektīvās

intereses), un tas var radīt zaudējumus vai kaitējumu patērētājiem, arī atsevišķam patērētājam, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, izvērtējis pārkāpuma raksturu un būtību, kā arī citus aspektus, ir tiesīgs veikt vienu vai vairākas šādas darbības:

- 1) ierosināt, lai ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs rakstveidā apņemas noteiktā termiņā novērst izdarīto pārkāpumu;
- 2) pieņemt lēmumu, ar kuru uzdod ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam izbeigt pārkāpumu un veikt noteiktas darbības tā ietekmes novēršanai, nosakot termiņu šo darbību izpildei;
- 3) ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja rakstveida apņemšanos ievietot Patērētāju tiesību aizsardzības centra mājaslapā vai pieņemto lēmumu daļēji vai pilnībā ievietot Patērētāju tiesību aizsardzības centra mājaslapā un publicēt laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" (ar publicēšanu saistītos izdevumus sedz ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs).

(8¹) Patērētāju tiesību aizsardzības centrs šā panta astotajā daļā minētās darbības veic:

- 1) pēc savas iniciatīvas;
- 2) pamatojoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības biedrības iesniegumu;
- 3) pamatojoties uz tādas iestādes sniegtu informāciju, kuras kompetencē ir attiecīgās jomas uzraudzība un kontrole;
- 4) pamatojoties uz tādas Eiropas Savienības dalībvalsts iestādes iesniegumu, kura ir iekļauta Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 23.aprīļa direktīvas 2009/22/EK par aizliegumiem saistībā ar patērētāju interešu aizsardzību 4.panta 3.punktā minētajā sarakstā.

(8²) Ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs saskaņā ar šā panta astotās daļas 1.punkta noteikumiem parakstījis rakstveida apņemšanos, tiek uzskatīts, ka ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs ir atzinis savu vainu konstatētajā pārkāpumā, un šādā gadījumā Patērētāju tiesību aizsardzības centrs nepieņem šā panta astotās daļas 2.punktā minēto lēmumu. Ja apņemšanās netiek pildīta, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs pieņem šā panta astotās daļas 2.punktā minēto lēmumu un ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs saucams pie normatīvajos aktos noteiktās atbildības.

(8³) Pieņemot šā panta astotās daļas 2.punktā minēto lēmumu, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs nepiemēro šā likuma 6.panta 2.¹ daļas nosacījumu par neskaidru un neprecīzu līguma noteikumu tulkošanu.

(8⁴) Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, saņēmis personas iesniegumu par netaisnīgiem līguma noteikumiem vai citu patērētāju tiesību aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumu, izvērtē, vai ir pieļauts patērētāju tiesību pārkāpums, kas radījis vai varētu radīt būtisku kaitējumu patērētāju kolektīvajām interesēm. Ja no iesniegumā sniegtās informācijas un tam pievienotajiem materiāliem neizriet, ka pieļauts patērētāju tiesību pārkāpums, kas radījis vai varētu radīt būtisku kaitējumu patērētāju kolektīvajām interesēm, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs ir tiesīgs neuzsākt administratīvo lietu. Šādā gadījumā Patērētāju tiesību aizsardzības centrs sagatavo personai atbildi.

(8⁵) Izskatot personu iesniegumus par patērētāju tiesību pārkāpumiem, kas skar vai varētu skart patērētāju kolektīvās intereses, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs veic uzraudzības pasākumus prioritārā secībā, ņemot vērā:

- 1) gada darba plānā noteiktās uzraudzības prioritātes;
- 2) iestādei piešķirto finanšu resursu maksimāli efektīvu izmantošanu;
- 3) par konkrēto personu un konkrēto pārkāpumu saņemto iesniegumu skaitu;
- 4) iespējamo vai nodarīto kaitējumu patērētāju kolektīvajām interesēm;
- 5) pārkāpuma raksturu un ilgumu;
- 6) konkrēto tirgus sektoru.

(8⁶) Patērētāju tiesību aizsardzības centrs apkopo un analizē datus par saņemtajām sūdzībām un iesniegumiem un

šo informāciju izmanto nākamo periodu uzraudzības un kontroles programmu izstrādē. Patērētāju tiesību aizsardzības centrs par aktuālajām sūdzībām un to tendencēm regulāri informē par attiecīgo jomu atbildīgo augstāko iestādi.

(9) Šā panta astotās daļas 2.punktā minētais lēmums ir spēkā ar dienu, kad tas kļūst zināms adresātam. Minēto lēmumu ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

(10) Pirms šā panta astotās daļas 2.punktā minētajā lēmumā noteiktā termiņa beigām ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs informē Patērētāju tiesību aizsardzības centru par noteikto darbību izpildi. Ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs līdz termiņa beigām noteiktās darbības nav izpildījis vai nav informējis Patērētāju tiesību aizsardzības centru par to izpildi, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs piemēro par attiecīgo pārkāpumu paredzēto administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā.

(10¹) Patērētāju tiesību aizsardzības centra lēmumus var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(11) Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, piedzenot izdevumus par patērētāju iegādāto preču vai izmantoto pakalpojumu laboratorisko vai cita veida ekspertīzi, ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas.

(12) Patērētāju tiesību aizsardzības centrs ir tiesīgs veidot konsultatīvo padomi, iekļaujot tajā valsts iestāžu, patērētāju tiesību aizsardzības biedrību, ražotāju, pārdevēju un pakalpojuma sniedzēju organizāciju pārstāvjus, kā arī izdot rekomendācijas patērētāju tiesību aizsardzības jautājumos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.11.2001., 29.04.2004., 27.10.2005., 19.06.2008., 21.05.2009., 28.10.2010. un 18.06.2015. likumu, kas stājas spēkā 09.07.2015. Ceturtās daļas 4.punkta jaunā redakcija un 4.² punkts stājas spēkā 01.01.2016. Sk. Pārejas noteikumu 27.punktu)

25.¹ pants. Patērētāju tiesību aizsardzības centra lēmums par pagaidu noregulējumu

(1) Ja Patērētāju tiesību aizsardzības centram ir pamats uzskatīt, ka ir vai var tikt pieļauts patērētāju tiesību pārkāpums un tas var radīt tūlītēju un būtisku kaitējumu konkrētas patērētāju grupas ekonomiskajām interesēm, tas ir tiesīgs pieņemt kā pagaidu noregulējumu vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem:

- 1) uzliek ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam par pienākumu nekavējoties izbeigt pārkāpumu;
- 2) aizliedz ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja rīcību, kas var radīt pārkāpumu, ja tas vēl nav izdarīts, bet ir paredzams.

(2) Lēmums par pagaidu noregulējumu ir spēkā no tā paziņošanas brīža līdz brīdim, kad tas ar Patērētāju tiesību aizsardzības centra lēmumu tiek atcelts vai grozīts vai kad stājas spēkā Patērētāju tiesību aizsardzības centra galīgais lēmums.

(3) Patērētāju tiesību aizsardzības centra lēmumu par pagaidu noregulējumu ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs, attiecībā uz kuru izdots pagaidu noregulējums, var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā 10 dienu laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

(4) Pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra lēmumu par pagaidu noregulējumu tiesa izskata rakstveida procesā 14 dienu laikā.

(5) Tiesas lēmums par šā panta ceturtajā daļā minēto lēmumu nav pārsūdzams un stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

(21.05.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

26.pants. Patērētāju sūdzību un iesniegumu izskatīšana un patērētāju konsultēšana

(1) Sūdzības, iesniegumus un informāciju par iespējamiem patērētāju tiesību aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem iesniedz tai iestādei, kuras kompetencē ir attiecīgās jomas uzraudzība un kontrole.

(2) Personas sūdzība vai iesniegums par iespējamu administratīvo pārkāpumu patērētāju tiesību aizsardzības jomā nav uzskatāms par pieteikumu vai materiāliem administratīvā pārkāpuma lietā.

(3) Ja Patērētāju tiesību aizsardzības centram vai citai iestādei, kuras kompetencē ir attiecīgās jomas uzraudzība un kontrole, izskatot saņemto personas sūdzību par tās individuālo tiesību pārkāpumu, rodas pamatotas šaubas par to, ka sūdzības iesniedzējs ir patērētājs šā likuma izpratnē, jo konkrētajā situācijā darbojies savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros, attiecīgā iestāde ir tiesīga pieprasīt, lai viņš noteiktā termiņā sniedz nepieciešamo informāciju (kredītu reģistrā esošās ziņas par sūdzības iesniedzēja saistībām, informāciju par veiktajiem darījumiem u.tml.), kas apliecina, ka konkrētajā situācijā viņš darbojies kā patērētājs. Ja sūdzības iesniedzējs pieprasīto informāciju nesniedz, iestāde ir tiesīga izbeigt sūdzības izskatīšanu.

(4) *(Izslēgta no 01.01.2016. ar 18.06.2015. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 27.punktu)*

(5) Saņemot patērētāja iesniegumu, kurā lūgta informācija vai konsultācija par patērētāja tiesībām, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs un cita iestāde, kuras kompetencē ir attiecīgās jomas uzraudzība un kontrole, sagatavo atbildi, sniedzot nepieciešamo informāciju. Ja iesniegumā norādīts telefona numurs, pa kuru iespējams sazināties ar patērētāju, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs un cita iestāde, kuras kompetencē ir attiecīgās jomas uzraudzība un kontrole, ir tiesīgi sniegt informāciju vai konsultāciju telefoniski vai piedāvāt saņemt to klātienē, ja patērētājs tam piekrīt. Ja iesniegumā norādīta elektroniskā pasta adrese, pa kuru iespējams sazināties ar patērētāju, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs vai cita iestāde, kuras kompetencē ir attiecīgās jomas uzraudzība un kontrole, ir tiesīgi atbildi nosūtīt tikai elektroniskā veidā, parakstītu ar drošu elektronisko parakstu, ja vien patērētājs nav norādījis, ka vēlas saņemt rakstveida atbildi. Šajā daļā minētās darbības veicamas viena mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas dienas.

(6) *(Izslēgta no 01.01.2016. ar 18.06.2015. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 27.punktu)*

(7) *(Izslēgta no 01.01.2016. ar 18.06.2015. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 27.punktu)*

(8) Ja patērētājs iesniegumā lūdzis informāciju vai konsultāciju, kuras sniegšanai nepieciešams veikt papildu darbības, iestāde šīs darbības veic četru mēnešu laikā no iesnieguma saņemšanas dienas, ne vēlāk kā viena mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas dienas iesniedzēju informējot par iesnieguma saņemšanu un veiktajām darbībām. Ja objektīvu iemeslu dēļ četru mēnešu termiņu nav iespējams ievērot, iestādes vadītājs to var pagarināt līdz gadam, par to paziņojot iesniedzējam.

(9) *(Izslēgta no 01.01.2016. ar 18.06.2015. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 27.punktu)*

(28.10.2010. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2014. un 18.06.2015. likumu, kas stājas spēkā 09.07.2015. Grozījumi pantā stājas spēkā 01.01.2016. Sk. Pārejas noteikumu 27.punktu)

VI¹ nodaļa. Patērētāja un pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja strīdu risināšanas kārtība

(Nodaļa 18.06.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.07.2015. Nodaļa stājas spēkā 01.01.2016. Sk. Pārejas noteikumu 27.punktu)

26.¹ pants. Strīda risināšana ar pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju

(1) Jebkurš strīds, kas rodas starp patērētāju un pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, risināms pārrunu ceļā, strīda pusēm cenšoties panākt vienošanos.

(2) Ja strīdu starp patērētāju un pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju nav iespējams atrisināt pārrunu ceļā, patērētājs iesniedz pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam rakstveida iesniegumu, kurā norāda:

- 1) savu vārdu, uzvārdu, dzīvesvietas adresi un kontaktinformāciju;
- 2) iesnieguma iesniegšanas datumu;
- 3) strīda būtību, savu prasījumu un tā pamatojumu.

(3) Elektroniski iesniegtam iesniegumam nav nepieciešams paraksts.

(4) Iesniegumam pievieno darījumu apliecināšanu dokumentu kopijas, kā arī citus iesniegumu pamatojošus dokumentus (ja iespējams).

(5) Pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs 15 darbdienu laikā no iesnieguma saņemšanas dienas sniedz patērētājam rakstveida atbildi uz iesniegumu un informē par iespējamo prasījuma izpildes veidu vai strīda risinājumu, ja minētajā

laikposmā nav panākta vienošanās par patērētāja prasījuma izpildi vai alternatīvu prasījuma izpildes veidu.

(6) Ja objektīvu iemeslu dēļ šā panta piektajā daļā minētajā termiņā nav iespējams sniegt atbildi uz patērētāja iesniegumu, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nekavējoties rakstveidā informē par to patērētāju, norādot saprātīgu termiņu, kurā atbilde tiks sniegta, kā arī pamato šāda pagarinājuma nepieciešamību.

(7) Ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs uzskata, ka patērētāja prasījums nav pamatots, vai ir gatavs piedāvāt patērētājam citu strīda risinājumu, tas rakstveidā par to informē patērētāju šā panta piektajā daļā minētajā termiņā. Pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam ir pienākums pamatot patērētāja prasījuma atteikumu.

(8) Ja patērētāju apmierina pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja piedāvātais risinājums, strīds uzskatāms par atrisinātu.

(9) Ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nesniedz atbildi uz patērētāja iesniegumu šā panta piektajā vai sestajā daļā noteiktajā termiņā, uzskatāms, ka pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs atsakās izpildīt patērētāja prasījumu.

(10) Ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs atsakās izpildīt patērētāja prasījumu vai patērētāju neapmierina pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja piedāvātais risinājums, patērētājs ir tiesīgs vērsties:

- 1) Patērētāju tiesību aizsardzības centrā, lai saņemtu palīdzību strīda risināšanā;
- 2) pie patērētāju ārpustiesas strīdu risinātāja, ja attiecīgajā jomā tāds ir izveidots;
- 3) Patērētāju strīdu risināšanas komisijā, ja Patērētāju tiesību aizsardzības centrā patērētājam sniegtā palīdzība strīda risināšanā nav nodrošinājusi rezultātu un attiecīgajā jomā ir iespējams sasaukt Patērētāju strīdu risināšanas komisiju strīda izskatīšanai;
- 4) tiesā.

26.² pants. Patērētāju tiesību aizsardzības centra palīdzība strīda risināšanā

(1) Saņēmis patērētāja iesniegumu par strīdu ar pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs atkarībā no iesniegumā minētajiem apstākļiem sniedz patērētājam palīdzību strīda risināšanā, ja nepieciešams, veicot pārrunas ar pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju.

(2) Patērētāju tiesību aizsardzības centrs patērētāja iesniegumu par strīdu ar pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju izskata, ja ir ievēroti visi šādi nosacījumi:

- 1) patērētājs vispirms ir vērsies ar sūdzību vai iesniegumu pie pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un mēģinājis strīdu atrisināt izlīguma veidā;
- 2) patērētāja iesniegums par strīdu ar pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju ir iesniegts ne vēlāk kā gada laikā no dienas, kad patērētāja sūdzība vai iesniegums iesniegts pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam;
- 3) patērētāja iesniegumam pievienoti rakstveida materiāli un citi pierādījumi, kas pamato strīda esību un strīda priekšmetu.

VI² nodaļa. Patērētāju strīdu risināšanas komisija

(Nodaļa 18.06.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.07.2015. Nodaļa stājas spēkā 01.01.2016. Sk. Pārejas noteikumu 27.punktu)

26.³ pants. Patērētāju strīdu risināšanas komisija un tās kompetence

(1) Patērētāju strīdu risināšanas komisija (turpmāk — Komisija) ir neatkarīga koleģiāla lēmējinstītūcija, kas, pamatojoties uz patērētāja iesniegumu, risina strīdu starp patērētāju un pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju. Komisijas darbību nodrošina Patērētāju tiesību aizsardzības centrs.

(2) Komisija ir ārpustiesas strīdu risinātāja saskaņā ar Patērētāju ārpustiesas strīdu risinātāju likumu.

(3) Komisijas priekšsēdētājs un locekļi ir neatkarīgi un objektīvi strīda izskatīšanā un lēmumu pieņemšanā un nav pakļauti rīkojumiem vai citādi ietekmei.

(4) Komisija, risinot strīdus, piemēro šajā likumā noteikto kārtību.

(5) Komisija neizskata strīdu, ja:

- 1) patērētājs nav vērsies pie pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja, lai strīdu atrisinātu pārrunu ceļā;
- 2) strīds ir nenozīmīgs vai sīkumains;
- 3) strīdu izskata vai ir izskatījis cits ārpustiesas strīdu risinātājs vai tiesa, kā arī tad, ja strīda risināšana ir cita ārpustiesas strīdu risinātāja kompetencē;
- 4) strīds ir par precī vai pakalpojumu, kura cena nepārsniedz 20 *euro*, vai par precī vai pakalpojumu, kura cena pārsniedz 14 000 *euro*;
- 5) strīda risināšana radītu nopietnus traucējumus Komisijas efektīvai darbībai;
- 6) strīds ir par veselības aprūpes pakalpojumiem;
- 7) strīds ir par juridiskajiem pakalpojumiem;
- 8) strīds ir par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamo telpu lietošanu;
- 9) strīds ir par zaudējumiem, maksājuma dokumentiem vai parāda piedziņu;
- 10) pasludināta pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja maksātnespēja;
- 11) strīds ir par sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas pakalpojumu;
- 12) kopš dienas, kad sūdzība vai iesniegums iesniegts pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam, ir pagājis vairāk nekā gads.

26.⁴ pants. Komisijas sastāvs

(1) Komisijas sastāvā ir Komisijas priekšsēdētājs un locekļi. Komisijas locekļi ir šā likuma 22.pantā minēto patērētāju tiesību aizsardzības biedrību un komersantu biedrību pārstāvji un speciālisti jomā, kurā tiek izskatīts strīds, vai arī tiem ir atbilstoša pieredze šādu strīdu risināšanā.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētajām biedrībām ir tiesības deleģēt pārstāvi dalībai Komisijā, informējot par to Patērētāju tiesību aizsardzības centru, kas sastāda un aktualizē Komisijas locekļu sarakstu.

(3) Pēc Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktora priekšlikuma Komisijas priekšsēdētāju sarakstu sastāda un aktualizē ekonomikas ministrs.

(4) Patērētāju tiesību aizsardzības centra darbinieks var pildīt Komisijas locekļa pienākumus, ja ir iekļauts šā panta otrajā daļā minētajā sarakstā un ja jomā, kurā tiek izskatīts strīds, nav iespējams Komisijas sastāvā pieaicināt patērētāju tiesību aizsardzības biedrības pārstāvi.

26.⁵ pants. Komisijas priekšsēdētāju un locekļu kandidātiem izvirzāmās prasības

(1) Par Komisijas priekšsēdētāju var būt persona:

- 1) kurai ir nepieciešamās zināšanas un prasmes patērētāju ārpustiesas strīdu risināšanā vai strīdu risināšanā tiesā, kā arī vispārējas zināšanas par tiesībām un augstākā izglītība sociālajās zinātnēs;
- 2) kura pārvalda latviešu valodu;

3) kurai ir laba reputācija;

4) kura nav sodīta par tišiem noziedzīgiem nodarījumiem vai ir reabilitēta vai kurai ir noņemta vai dzēsta sodāmība;

5) kura nav šā likuma 22.pantā minēto patērētāju tiesību aizsardzības biedrību vai komersantu biedrību biedrs.

(2) Par Komisijas locekli var būt persona:

1) kurai ir vidējā profesionālā izglītība vai augstākā izglītība un pieredze pārstāvētajā nozarē vai patērētāju tiesību aizsardzības jomā;

2) kura pārvalda latviešu valodu;

3) kura nav sodīta par tišiem noziedzīgiem nodarījumiem vai ir reabilitēta vai kurai ir noņemta vai dzēsta sodāmība.

26.⁶ pants. Izdevumi, kas saistīti ar strīdu izskatīšanu un Komisijas darbību

(1) Strīda risināšana Komisijā strīda pusēm ir bez maksas.

(2) Komisijas priekšsēdētājs saņem atlīdzību par dalību Komisijā. Atlīdzības par Komisijas priekšsēdētāja dalību Komisijas sēdē apmēru un šīs atlīdzības izmaksas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(3) Par līdzdalību patērētāju strīdu risināšanā un patērētāju ārpustiesas strīdu risināšanas mehānismu izmantošanas veicināšanu šā likuma 22.pantā minētās patērētāju tiesību aizsardzības biedrības var tikt finansētas no Patērētāju tiesību aizsardzības centram kārtējā gadā šim mērķim piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem. Nosacījumus finansējuma piešķiršanai par līdzdalību patērētāju strīdu risināšanā un patērētāju ārpustiesas strīdu risināšanas mehānismu izmantošanas veicināšanu, kā arī šā finansējuma izlietošanas uzraudzības kārtību nosaka Ministru kabinets.

(4) Izdevumi, kas saistīti ar Komisijas darbību, tiek segti no Patērētāju tiesību aizsardzības centra budžetā šim mērķim paredzētajiem līdzekļiem.

VI³ nodaļa. Strīda izskatīšanas kārtība Patērētāju strīdu risināšanas komisijā

(Nodaļa 18.06.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.07.2015. Nodaļa stājas spēkā 01.01.2016. Sk. Pārejas noteikumu 27.punktu)

26.⁷ pants. Iesniegums par strīda izskatīšanu

(1) Iesniegumu par strīda izskatīšanu patērētājs iesniedz Patērētāju tiesību aizsardzības centram rakstveidā.

(2) Iesniegumā par strīda izskatīšanu patērētājs ietver šādu informāciju:

1) savu vārdu, uzvārdu, dzīvesvietas adresi un kontaktinformāciju;

2) pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja kontaktinformāciju (fiziskajai personai — vārdu, uzvārdu un adresi; juridiskajai personai — nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi);

3) strīda būtību, savu prasījumu un tā pamatojumu;

4) informāciju, kas apliecina, ka ir veikti pasākumi strīda atrisināšanai, vienojoties ar pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju.

(3) Patērētājs iesniegumam pievieno dokumentus, kas pamato prasījumu, tai skaitā darījumu apliecināšanas dokumenta (čeka vai cita maksājuma apliecinājuma) kopiju, kā arī pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam iesniegtās sūdzības vai iesnieguma un saņemtās atbildes kopiju (ja iespējams).

(4) Elektroniskam iesniegumam nav nepieciešams paraksts.

(5) Ja patērētāja iesniegums neatbilst šā panta otrās un trešās daļas prasībām vai tam nav pievienoti visi nepieciešamie dokumenti, patērētāju informē par trūkumiem un nosaka termiņu to novēršanai. Ja noteiktajā termiņā trūkumi netiek novērsti, patērētāju rakstveidā informē par to, ka strīds netiks izskatīts.

(6) Ja strīda izskatīšana nav Komisijas kompetencē saskaņā ar šā likuma 26.³ panta piekto daļu, patērētājs par to tiek informēts ne vēlāk kā triju darbdienu laikā no dienas, kad saņemts patērētāja iesniegums par strīda izskatīšanu.

26.⁸ pants. Sagatavošanās strīda izskatīšanai

(1) Saņemot iesniegumu par strīda izskatīšanu, iesnieguma kopija triju darbdienu laikā nosūtāma pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam.

(2) Pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs 15 dienu laikā no šā panta pirmajā daļā minētā iesnieguma kopijas saņemšanas dienas sniedz atbildi par patērētāja iesniegumā minēto informāciju un informē par iespējamo strīda risinājumu (ja tāds ir) vai sniedz pamatojumu prasījuma izpildes atteikumam.

(3) Triju darbdienu laikā no pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja atbildes saņemšanas dienas atbildes kopija nosūtāma patērētājam.

(4) Ja patērētāju apmierina pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja piedāvātais strīda risinājums, strīds ir uzskatāms par atrisinātu.

(5) Ja patērētāju neapmierina pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja piedāvātais strīda risinājums vai ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs noteiktajā termiņā nav sniedzis atbildi, strīda puses tiek informētas par strīda izskatīšanas nodošanu Komisijai.

26.⁹ pants. Komisijas sastāva uzaicināšana konkrēta strīda izskatīšanai

(1) Konkrēta strīda (arī vairāku tādu pašu vai līdzīgu strīdu) izskatīšanai izveido Komisiju, kuras sastāvā iekļauj personas no šā likuma 26.⁴ panta otrajā daļā minētā saraksta.

(2) Komisijas sastāvā konkrēta strīda izskatīšanai ir ne mazāk kā trīs personas, no kurām viena ir Komisijas priekšsēdētājs, un vienādā skaitā patērētāju tiesību aizsardzības biedrību un komersantu biedrību pārstāvjus.

(3) Komisijas priekšsēdētājs vai loceklis nekavējoties informē par apstākļiem, kuri ietekmē vai var ietekmēt viņa neatkarību vai objektivitāti.

(4) Šā panta trešajā daļā minētajā gadījumā attiecīgais Komisijas priekšsēdētājs vai loceklis netiek iekļauts Komisijas sastāvā.

26.¹⁰ pants. Strīda izskatīšanas termiņš

(1) Komisija izskata strīdu un pieņem lēmumu ne vēlāk kā 90 dienu laikā no dienas, kad ir saņemti visi lēmuma pieņemšanai nepieciešamie dokumenti.

(2) Sarežģīta strīda gadījumā Komisija ir tiesīga pagarināt minēto termiņu līdz vienam gadam, informējot strīda puses par pagarinājuma iemesliem un paredzamo laiku, kas būs vajadzīgs, lai pabeigtu izskatīt strīdu.

26.¹¹ pants. Strīda izskatīšana

(1) Komisija izskata strīdu savā sēdē bez strīda pušu klātbūtnes un lemj par strīdu, pamatojoties uz informāciju, kuru iesniegušas strīda puses (rakstveida process).

(2) Ja strīdu nav iespējams atrisināt bez strīda pušu mutvārdu paskaidrojumiem vai ir iespējams efektīvāk un ātrāk to izskatīt strīda pušu klātbūtnē, Komisija var lemt par strīda pušu uzaicināšanu uz savu sēdi (mutvārdu process). Par Komisijas sēdi strīda puses tiek informētas ne vēlāk kā divas nedēļas iepriekš.

(3) Abām strīda pusēm ir vienādas tiesības iepazīties ar lietas materiāliem, izklāstīt savu viedokli un aizstāvēt savas tiesības.

(4) Puses ir tiesīgas pēc saviem ieskatiem un uz sava rēķina strīda izskatīšanas laikā piesaistīt speciālistus vai izmantot trešās personas pārstāvību vai palīdzību.

(5) Strīda izskatīšanas laikā jebkura strīda puse var pieaicināt ekspertu atzinuma sniegšanai vai ierosināt, lai tiek veiktas citas darbības, kuru mērķis ir pierādījumu iegūšana. Ja kāda no strīda pusēm vēlas uzaicināt ekspertu vai veikt citas darbības, kuru mērķis ir pierādījumu iegūšana, tad šī puse arī sedz attiecīgos izdevumus.

(6) Ja līdz Komisijas lēmuma pieņemšanas brīdim strīda puses vienojas par strīda risinājumu, Komisija strīda izskatīšanu izbeidz.

26.¹² pants. Komisijas lēmums

(1) Komisija pēc strīda izskatīšanas savā sēdē pieņem lēmumu ar vienkāršu balsu vairākumu. Komisijas loceklis, kas piedalījies strīda izskatīšanā, nav tiesīgs atturēties no balsošanas.

(2) Komisija pieņem lēmumu par strīda izbeigšanu, ja objektīvu apstākļu dēļ nav iespējams atrisināt strīdu vai lietā trūkst pierādījumu.

(3) Komisijas lēmumā norāda informāciju par patērētāju un pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, strīda būtību, pieņemto lēmumu, tā pamatojumu un piemērotajām tiesību normām.

(4) Komisijas lēmumu piecu darbdienu laikā pēc tā pieņemšanas nosūta strīda pusēm.

(5) Komisijas lēmumam ir ieteikuma raksturs, un tas nav apstrīdams vai pārsūdzams.

(6) Komisijas lēmums stājas spēkā tā paziņošanas brīdī. Lēmums uzskatāms par paziņotu:

1) astotajā dienā, termiņu skaitot no dienas, kad tas reģistrēts kā nosūtāmais dokuments, ja lēmums nosūtīts vienkārša pasta sūtījuma veidā;

2) septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā, ja lēmums nosūtīts ierakstīta pasta sūtījuma veidā;

3) otrajā darbdienu laikā pēc tā nosūtīšanas, ja lēmums nosūtīts pa elektronisko pastu.

(7) Komisijas lēmums ir labprātīgi izpildāms 30 dienu laikā no tā spēkā stāšanās dienas, izņemot gadījumu, kad Komisijas lēmumā noteikts garāks tā izpildes termiņš. Ja Komisijas lēmumā pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam uzdots veikt patērētāja prasījuma izpildei nepieciešamas darbības, patērētājs informē par to veikšanu.

(8) Patērētāju tiesību aizsardzības centra mājaslapā internetā drīkst ievietot aktuālo informāciju par Komisijas lēmumu neizpildi. Pēc pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja lūguma mājaslapā ievietotajai informācijai pievieno ziņas par strīda izskatīšanas turpināšanu tiesā.

VII nodaļa. Patērētāja prasījumi

(Nodaļas nosaukums 24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014. Nodaļas nosaukuma jaunā redakcija stājas spēkā 13.06.2014. Sk. Pārejas noteikumu 22.punktu)

27.pants. Patērētāja prasījums par līguma noteikumiem neatbilstošu precī vai pakalpojumu

(1) Patērētājs ir tiesīgs pieteikt prasījumu pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam par preces vai pakalpojuma neatbilstību līguma noteikumiem divu gadu laikā no preces iegādes vai pakalpojuma saņemšanas dienas. Patērētājs iesniedz prasījuma pieteikumu pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam divu mēnešu laikā no dienas, kad atklājies preces vai pakalpojuma neatbilstību līguma noteikumiem. Par preces iegādes dienu uzskatāma diena, kad pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nodevis un patērētājs pieņēmis attiecīgo preci.

(2) Ja ražotājs vai pārdevējs precei vai pakalpojuma sniedzējs pakalpojumam ir devis garantiju, pēc šā panta

pirmajā daļā minētā termiņa beigām patērētājs ir tiesīgs pieteikt prasījumu visā atlikušajā garantijas termiņa laikā saskaņā ar garantijas dokumentā norādītajiem nosacījumiem. Patērētāja pieteikto prasījumu izskata atbilstoši garantijas dokumentā norādītajiem nosacījumiem.

(3) *(Izslēgta no 01.01.2016. ar 18.06.2015. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 30.punktu)*

(22.11.2001. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2008., 24.04.2014. un 18.06.2015. likumu, kas stājas spēkā 09.07.2015. Sk. Pārejas noteikumu 30.punktu)

28.pants. Patērētāja tiesības, ja viņam pārdota vai nodota lietošanā līguma noteikumiem neatbilstoša prece

(1) Patērētājs, kuram pārdota vai nodota lietošanā līguma noteikumiem neatbilstoša prece, ir tiesīgs pieprasīt, lai pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs veic vienu no šādām darbībām:

- 1) novērs preces neatbilstību līguma noteikumiem;
- 2) apmaina precī pret tādu, ar kuru būtu nodrošināta atbilstība līguma noteikumiem;
- 3) attiecīgi samazina preces cenu;
- 4) atceļ līgumu un atmaksā patērētājam par precī samaksāto naudas summu.

(2) Vispirms patērētājs ir tiesīgs prasīt, lai pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs bez atlīdzības novērs preces neatbilstību līguma noteikumiem vai bez atlīdzības apmaina precī pret tādu, ar kuru būtu nodrošināta atbilstība līguma noteikumiem, izņemot gadījumu, kad tas nav iespējams vai ir nesamērīgi.

(3) Preces neatbilstības novēršana vai apmaiņa uzskatāma par nesamērīgu, ja tā rada pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam izmaksas, kas nav samērīgas ar citu šā panta pirmajā daļā minēto alternatīvo līdzekli, ņemot vērā:

- 1) preces vērtību bez neatbilstības;
- 2) neatbilstības nozīmību;
- 3) to, vai alternatīvā līdzekļa izmantošana nerada patērētājam būtiskas neērtības.

(4) Prece apmaināma vai tās neatbilstība līguma noteikumiem novēršama bez atlīdzības (tajā skaitā bez preces nosūtīšanas, darba, materiālu un citu izmaksu atlīdzināšanas) un saprātīgā termiņā, neradot neērtības patērētājam un ņemot vērā preces raksturu, kā arī paredzamo tās lietošanas nolūku.

(5) Patērētājs ir tiesīgs pieprasīt, lai pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs attiecīgi samazina preces cenu vai atceļ līgumu un atmaksā par precī samaksāto naudas summu, ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs saprātīgā termiņā nav novērsis preces neatbilstību līguma noteikumiem vai nav apmainījis precī pret līguma noteikumiem atbilstošu vai ja minētās darbības veiktas, radot būtiskas neērtības patērētājam. Samazinot cenu vai atceļot līgumu un atmaksājot patērētājam par precī samaksāto naudas summu, var tikt ņemts vērā preces nolietojums vai labums, ko patērētājs guvis, lietojot precī, un par ko līgumslēdzējas puses ir vienojušās.

(6) Ja preces neatbilstība līguma noteikumiem ir maznozīmīga un nevar būtiski ietekmēt patērētāja iespējas precī izmantot, patērētājs nevar prasīt, lai pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs atceļ līgumu un atmaksā par precī samaksāto naudas summu. Preces neatbilstība līguma noteikumiem uzskatāma par maznozīmīgu, ja tā būtiski nepazemina preces pamatfunkciju izpildes kvalitāti vai lietošanas īpašības un to var novērst, neradot vizuāli konstatējamas izmaiņas preces ārējā izskatā.

(7) Ja preces nepareiza vai nekvalitatīva uzstādīšana ir kļuvusi par iemeslu preces neatbilstībai līguma noteikumiem, bet precī uzstādījis pārdevējs vai trešā persona saskaņā ar līgumu, kas noslēgts ar pārdevēju, kā arī tad, ja precī uzstādījis patērētājs saskaņā ar nepareizu (neprecīzu) vai valsts valodā netulkotu lietošanas pamācību, prece uzskatāma par neatbilstošu līguma noteikumiem un patērētājs ir tiesīgs pieprasīt no pārdevēja šajā pantā paredzēto prasību izpildi.

(8) Šā panta pirmajā daļā minēto tiesību izmantošana neizslēdz patērētāja tiesības pieprasīt zaudējuma atlīdzību vai līgumsoda samaksu.

(9) Līguma noteikumiem neatbilstošas lielgabarīta preces un par 10 kilogramiem smagākas preces trūkumu novēršanai, apmaiņai vai līguma atcelšanai nogādā pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs uz sava rēķina. Ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs atsakās nogādāt precī, patērētājs ir tiesīgs nogādāt precī pats vai ar trešās personas palīdzību, bet uz pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja rēķina.

(10) Ja precī nogādā patērētājs, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam triju darbdienu laikā pēc izdevumus apliecināša dokumenta saņemšanas jāatlīdzina izdevumi, kas patērētājam radušies sakarā ar preces nogādāšanu.

(24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 01.01.2016. Sk. Pārejas noteikumu 23.punktu)

29.pants. Patērētāja tiesības, ja sniegts līguma noteikumiem neatbilstošs pakalpojums

(1) Patērētājs, kuram sniegts līguma noteikumiem neatbilstošs pakalpojums, vispirms ir tiesīgs pieprasīt, lai pakalpojuma sniedzējs bez atlīdzības novērstu sniegtā pakalpojuma neatbilstību līguma noteikumiem. Ja tas nav iespējams, patērētājs ir tiesīgs prasīt, lai pakalpojuma sniedzējs attiecīgi samazina pakalpojuma cenu vai atmaksā par pakalpojumu samaksāto naudas summu. Samazinot cenu vai atceļot līgumu un atmaksājot patērētājam par pakalpojumu samaksāto naudas summu, var tikt ņemts vērā labums, ko patērētājs guvis, izmantojot pakalpojumu, un par ko līgumslēdzēja puses ir vienojušās.

(2) Pakalpojuma sniedzēja pienākums ir izpildīt tādu šā panta pirmajā daļā minēto prasījumu, kas ir atbilstošs un samērīgs, ņemot vērā pakalpojuma un tā neatbilstības raksturu, kā arī neradot neērtības patērētājam.

(3) Šā panta pirmajā daļā minēto tiesību izmantošana neizslēdz patērētāja tiesības pieprasīt zaudējuma atlīdzību vai līgumsoda samaksu.

(24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 01.01.2016. Sk. Pārejas noteikumu 23.punktu)

30.pants. Patērētāja tiesības, ja precī nepiegādā vai pakalpojumu nesniedz noteiktā termiņā

(1) Ja līgumslēdzēja puses nav vienojušās citādi, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs piegādā precī, nododot to patērētāja valdījumā bez nepamatotas kavēšanās, bet ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc līguma noslēgšanas.

(2) Ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nav izpildījis pienākumu piegādāt precī noteiktajā termiņā, par kuru ir bijusi vienošanās ar patērētāju, vai šā panta pirmajā daļā noteiktajā termiņā, patērētājs pieprasa, lai pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs piegādā precī apstākļiem atbilstošā papildu termiņā. Ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs papildu termiņā precī nepiegādā, patērētājs ir tiesīgs vienpusēji atkāpties no līguma.

(3) Šā panta otro daļu nepiemēro, ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs ir atteicies piegādāt precī vai preces piegāde termiņā, par kuru ir bijusi līgumslēdzēju pušu vienošanās, ir būtiska, ņemot vērā līguma noslēgšanas apstākļus, vai ja patērētājs pirms līguma noslēgšanas ir informējis pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, ka preces piegāde līdz konkrētam datumam vai konkrētā datumā ir būtiska. Šādā gadījumā, ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nav piegādājis precī termiņā, par kuru ir bijusi vienošanās ar patērētāju, vai termiņā, kas noteikts šā panta pirmajā daļā, patērētājs ir tiesīgs nekavējoties vienpusēji atkāpties no līguma.

(4) Ja līgumslēdzēja puses nav vienojušās citādi, pakalpojuma sniedzējs sniedz pakalpojumu saprātīgā termiņā, ņemot vērā pakalpojuma raksturu un apjomu.

(5) Ja pakalpojuma sniedzējs nav izpildījis pienākumu sniegt pakalpojumu noteiktajā termiņā, par kuru ir bijusi vienošanās ar patērētāju, vai šā panta ceturtajā daļā noteiktajā termiņā vai sniedz pakalpojumu tikai daļēji, patērētājs pieprasa, lai pakalpojuma sniedzējs sniedz pakalpojumu apstākļiem atbilstošā papildu termiņā. Ja pakalpojuma sniedzējs papildu termiņā pakalpojumu nesniedz, patērētājs ir tiesīgs vienpusēji atkāpties no līguma.

(6) Šā panta piekto daļu nepiemēro, ja pakalpojuma sniedzējs ir atteicies sniegt pakalpojumu vai pakalpojuma sniegšana termiņā, par kuru bijusi līgumslēdzēju pušu vienošanās, ir būtiska, ņemot vērā līguma noslēgšanas apstākļus, vai ja patērētājs pirms līguma noslēgšanas ir informējis pakalpojuma sniedzēju, ka pakalpojuma sniegšana līdz konkrētam datumam vai konkrētā datumā ir būtiska. Šādā gadījumā, ja pakalpojuma sniedzējs nav sniedzis pakalpojumu termiņā, par kuru ir bijusi vienošanās ar patērētāju, vai termiņā, kas noteikts šā panta ceturtajā daļā, patērētājs ir tiesīgs nekavējoties vienpusēji atkāpties no līguma.

(7) Ja patērētājs vienpusēji atkāpjas no līguma saskaņā ar šajā pantā noteikto, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs bez nepamatotas kavēšanās atmaksā patērētājam visas saskaņā ar līgumu patērētāja samaksātās naudas summas.

(24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 13.06.2014. Sk. Pārejas noteikumu 22.punktu)

30.¹ pants. Preces piegādes riska pāreja

(1) Piegādājot precī patērētājam, preces zuduma vai bojājuma risks pāriet patērētājam ar brīdi, kad patērētājs vai viņa pārstāvis ir ieguvis precī valdījumā.

(2) Ja patērētājs izvēlēties preces piegādi uzdot pārvadātājam un šo iespēju nav piedāvājis pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs, preces zuduma vai bojājuma risks pāriet patērētājam ar brīdi, kad prece ir nodota pārvadātājam. Šādā gadījumā patērētājs ir tiesīgs Civillikumā noteiktajā kārtībā vērsties ar prasību pret pārvadātāju.

(3) Šo pantu nepiemēro līgumiem par ūdens, gāzes vai elektrības piegādi, izņemot gadījumus, kad ūdeni, gāzi vai elektrību pārdod ierobežotā tilpumā vai noteiktā daudzumā, kā arī līgumiem par centralizētu siltumapgādi un līgumiem par tāda digitālā satura piegādi, kas netiek sniegts materiālajā datu nesējā.

(24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014. Panta stājas spēkā 13.06.2014. Sk. Pārejas noteikumu 22.punktu)

31.pants. Patērētāja prasījumi saistībā ar patērētāja kreditēšanu preču vai pakalpojumu iegādei

(1) Patērētājs ir tiesīgs vienpusēji atkāpties no patērētāja kreditēšanas līguma, ja viņš izmanto šā likuma 12.pantā paredzētās atteikuma tiesības un samaksa par precī vai pakalpojumu daļēji vai pilnībā veicama, izmantojot patērētāja kreditēšanas līgumu. Šādā gadījumā kredīta devējs nevar prasīt, lai patērētājs maksā līgumsodu vai atlīdzina zaudējumus sakarā ar patērētāja kreditēšanas līguma atcelšanu.

(2) Lai atkāptos no patērētāja kreditēšanas līguma saskaņā ar šā panta pirmās daļas noteikumiem, patērētājs rakstveidā paziņo kredīta devējam par to, ka viņš izmanto tiesības atteikties no līguma par preces vai pakalpojuma iegādi, un par attiecīgās preces vai lietas atdošanu vai nosūtīšanu pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam, izpildot šā likuma 12.panta piektajā daļā noteikto pienākumu, un pievieno paziņojumam pierādījumus par preces vai lietas atdošanu vai nosūtīšanu. Patērētāja kreditēšanas līgums tiek izbeigts dienā, kad kredīta devējs saņēmis iepriekš minēto patērētāja paziņojumu un pierādījumus par preces vai lietas atdošanu vai nosūtīšanu.

(3) Izbeidzot patērētāja kreditēšanas līgumu, attiecīgi pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs, kredīta devējs un patērētājs nekavējoties, ne vēlāk kā 30 dienu laikā no patērētāja kreditēšanas līguma izbeigšanas dienas, atmaksā saskaņā ar līgumu saņemtās naudas summas. Patērētāja pienākums ir maksāt procentus un citus maksājumus tikai par laikposmu līdz patērētāja kreditēšanas līguma izbeigšanas dienai.

(4) Ja patērētājam ir tiesības izmantot šā likuma 28.panta pirmās daļas 4.punktā, 29.panta pirmajā daļā un 30.panta otrajā daļā minētās tiesības atprasīt par precī vai pakalpojumu samaksāto naudas summu, bet viņš, veicot normatīvajos aktos noteiktās darbības, nevar panākt, lai pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs izpilda tā likumīgās prasības, patērētājam ir tiesības vērst prasījumu pret kredīta devēju sešu mēnešu laikā no preces vai pakalpojuma saņemšanas dienas vai dienas, kad patērētājam saskaņā ar līgumu bija jāsaņem prece vai pakalpojums. Kredīta devēja pienākums ir izskatīt patērētāja prasījumu 30 dienu laikā.

(5) Šā panta noteikumi piemērojami tādiem patērētāja kreditēšanas līgumiem, kuri paredzēti tikai tam, lai pilnībā vai daļēji finansētu līgumu par konkrētas preces piegādi vai konkrēta pakalpojuma sniegšanu, ja abi minētie līgumi faktiski veido komerciālu vienību. Patērētāja kreditēšanas līgums un līgums par konkrētas preces piegādi vai konkrēta pakalpojuma sniegšanu veido komerciālu vienību šādos gadījumos:

1) patērētājam kredītu piešķir preces pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs;

2) patērētājam kredītu piešķir trešā persona, un kredīta devējs izmanto pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja pakalpojumus saistībā ar kreditēšanas līguma noslēgšanu vai sagatavošanu;

3) patērētājam kredītu piešķir trešā persona, un konkrēta prece vai konkrētais pakalpojums ir skaidri norādīts kreditēšanas līgumā.

(6) Šā panta noteikumi nav piemērojami šā likuma 12.¹ panta astotās daļas 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. un 14.punktā minētajiem patērētāja kreditēšanas līgumiem.

(7) Ja ar patērētāju noslēgts tāds nomas vai līzings līgums, kurā nav paredzētas patērētāja saistības iegādāties

līguma objektu un šādas saistības nav paredzētas arī citos noslēgtajos līgumos, patērētājs šā likuma 30.panta otrajā daļā minētajā gadījumā attiecībā uz līzīngā objektu ir tiesīgs vienpusēji atkāpties no nomas vai līzīngā līguma. Izbeidzot patērētāja nomas vai līzīngā līgumu, attiecīgi pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs un kredīta devējs nekavējoties, ne vēlāk kā 30 dienu laikā no patērētāja nomas vai līzīngā līguma izbeigšanas dienas, atmaksā saskaņā ar līgumu saņemtās naudas summas.

(28.10.2010. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2014. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2014. Sk. Pārejas noteikumu 22. un 23.punktu)

31.¹ pants. Patērētāja tiesības, ja prettiesiski izmantota viņa maksājumu karte

(Izslēgts ar 24.04.2014. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2014.)

31.² pants. Papildu maksājumi

(1) Ja saistībā ar noslēgto līgumu pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs kā iespējamo līdzekli saziņai ar to nodrošina patērētājam tālruņa līniju, patērētājam nav pienākuma par saziņu ar pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju maksāt vairāk par noteikto tālruņa sakaru izmantošanas pamata tarifu.

(2) Šā panta pirmajā daļā noteiktais neliedz elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem prasīt maksu par tālruņa sakaru izmantošanu.

(3) Pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam ir aizliegts norēķinos par piedāvāto preci vai pakalpojumu prasīt no patērētāja par maksājumu līdzekļa izmantošanu tādu maksu, kuras apmērs pārsniedz pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja izdevumus saistībā ar attiecīgā maksājumu līdzekļa izmantošanu.

(24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014. Pants stājas spēkā 13.06.2014. Sk. Pārejas noteikumu 22.punktu)

32.pants. Zaudējuma atlīdzības noteikšana

Patērētāju prasības par zaudējuma atlīdzību un līgumsoda piedziņu risināmas tiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, ņemot vērā, ka patērētājam nav speciālu zināšanu par iegādātās preces vai saņemtā pakalpojuma īpašībām un raksturojumu.

(24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 13.06.2014. Sk. Pārejas noteikumu 22.punktu)

33.pants. Ražotāja, pārdevēja un pakalpojuma sniedzēja atbildība

(1) Par šajā likumā un citos patērētāju tiesību aizsardzības normatīvajos aktos noteikto patērētāju tiesību pārkāpumiem iestājas civiltiesiskā, administratīvā vai kriminālā atbildība.

(2) Pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam, kas atlīdzinājis patērētājam nodarīto zaudējumu vai atmaksājis par preci vai pakalpojumu samaksāto naudas summu, ir regresa prasījuma tiesības pret personu, no kuras iegādāta prece vai materiāli.

(3) Ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs vienojas ar trešo personu par preces vai pakalpojuma trūkumu novēršanu, tad šāda vienošanās neatbrīvo ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju no tiešās atbildības pret patērētāju.

(4) Ja preces vai pakalpojuma neatbilstība līguma noteikumiem radusies ražotāja, pārdevēja, izplatītāja vai citas personas darbības vai bezdarbības dēļ, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs vērsties ar regresa prasību pret attiecīgajām personām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.11.2001. likumu, kas stājas spēkā 26.12.2001.)

34.pants. Ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja atbrīvošana no garantijas saistību izpildes un zaudējumu atlīdzināšanas

(Izslēgts ar 22.11.2001. likumu, kas stājas spēkā 26.12.2001.)

35.pants. Atbildība par preces vai pakalpojuma trūkumu nenovēršanu termiņā

Ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs 30 dienu laikā no dienas, kad patērētājs pieteicis prasījumu par preces vai pakalpojuma trūkumiem, vai attiecīgi pilnvarotu uzraudzības un kontroles iestāžu noteiktajā termiņā nav novērsis preces vai pakalpojuma trūkumu, viņa pienākums ir atlīdzināt visus zaudējumus, kas patērētājam radušies sakarā ar kavējumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2014. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2014.)

VIII nodaļa Uzraudzības un kontroles iestāžu atbildība

(Nodaļa izslēgta ar 24.04.2014. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2014.)

36.pants. Zaudējumu atlīdzināšana sakarā ar nepamatotu uzraudzības un kontroles iestāžu rīcību

(Izslēgts ar 24.04.2014. likumu, kas stājas spēkā 28.05.2014.)

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums "Par patērētāju tiesību aizsardzību" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1992, 46./47./48.nr.; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1998, 5.nr.).

2. Ministru kabinets triju mēnešu laikā pēc šā likuma spēkā stāšanās apstiprina Patērētāju tiesību aizsardzības centra nolikumu.

3. Ministru kabinets triju mēnešu laikā pēc šā likuma spēkā stāšanās izdod noteikumus, kas reglamentē:

1) šā likuma 8.pantā minētā patērētāja kreditēšanas līguma nosacījumus;

2) šā likuma 9.pantā minētā līguma, kas noslēgts ārpus uzņēmuma (uzņēmējiesabiedrības) pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas, nosacījumus;

3) šā likuma 10.pantā minētā distances līguma nosacījumus;

4) šā likuma 11.pantā minētā līguma par dzīvošanai paredzētas ēkas vai ēkas daļas lietošanas tiesību iegūšanu uz laiku nosacījumus.

4. Tiesības, kuras regulē šā likuma 31.pants, piemērojamas tikai pēc tam, kad stājušies spēkā Ministru kabineta noteikumi par patērētāja kreditēšanas līgumu.

5. Atteikuma tiesības, kuras regulē šā likuma 9.pants, piemērojamas tikai pēc tam, kad stājušies spēkā Ministru kabineta noteikumi par līgumu, kas noslēgts ārpus uzņēmuma (uzņēmējiesabiedrības) pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas.

6. Atteikuma tiesības, kuras regulē šā likuma 10.pants, piemērojamas tikai pēc tam, kad stājušies spēkā Ministru kabineta noteikumi par distances līgumu.

7. Atteikuma tiesības, kuras regulē šā likuma 11.pants, piemērojamas tikai pēc tam, kad stājušies spēkā Ministru kabineta noteikumi par līgumu, kas reglamentē dzīvošanai paredzētas ēkas vai ēkas daļas lietošanas tiesību iegūšanu uz laiku.

8. Grozījumi šā likuma 27.panta pirmajā daļā, 28.panta trešajā daļā, 29.panta trešajā daļā un 31.panta otrajā daļā stājas spēkā 2003.gada 1.janvārī. Līdz 2003.gada 1.janvārim patērētājs ir tiesīgs pieteikt prasījumu ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam par preces vai pakalpojuma neatbilstību līguma noteikumiem gada laikā pēc preces iegādes vai pakalpojuma saņemšanas.

(22.11.2001. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.12.2001.)

9. Ministru kabinets līdz 2002.gada 1.jūnijam izdod šā likuma 10.panta ceturtajā daļā un 27.panta trešajā daļā minētos noteikumus.

(22.11.2001. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.12.2001.)

10. Līdz šo pārejas noteikumu 9.punktā minēto Ministru kabineta noteikumu izdošanai, bet ne ilgāk kā līdz 2002.gada 1.jūnijam ir spēkā šādi Ministru kabineta noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:

1) 1999.gada 24.augusta noteikumi nr.299 "Kārtība, kādā piesakāms patērētāja prasījums par nepienācīgas kvalitātes precī vai pakalpojumu un veicama preces vai izgatavotās lietas ekspertīze";

2) 1999.gada 7.septembra noteikumi nr.316 "Noteikumi par distances līgumu";

3) 2001.gada 23.janvāra noteikumi nr.29 "Mājsaimniecības veļas mazgāšanas mašīnu, veļas žāvēšanas mašīnu un kombinēto veļas mazgāšanas un žāvēšanas mašīnu marķēšanas noteikumi";

4) 2001.gada 23.janvāra noteikumi nr.30 "Mājsaimniecības ledusskapju un saldētavu marķēšanas noteikumi";

5) 2001.gada 23.janvāra noteikumi nr.31 "Mājsaimniecības krāšņu marķēšanas noteikumi";

6) 2001.gada 23.janvāra noteikumi nr.32 "Mājsaimniecības trauku mazgāšanas mašīnu marķēšanas noteikumi";

7) 2001.gada 23.janvāra noteikumi nr.33 "Mājsaimniecības spuldžu marķēšanas noteikumi".

(22.11.2001. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.12.2001.)

11. Šā likuma 8.panta piektā daļa stājas spēkā 2007.gada 10.jūlijā.

(17.05.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.06.2007.)

12. Ministru kabinets līdz 2007.gada 3.jūlijam izdod šā likuma 8.panta astotajā daļā minētos noteikumus.

(17.05.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.06.2007.)

13. Ministru kabinets līdz 2008.gada 1.septembrim izdod šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētos noteikumus, kuros paredz patērētāju kreditēšanas līgumā ietveramo informāciju, gada procentu likmes aprēķināšanas metodi, kopējo kredīta izmaksu taisnīgu samazināšanu, kā arī nosacījumus, kad patērētāja kreditēšanas līguma prasības var nepiemērot. Līdz šo noteikumu izdošanai piemērojami Ministru kabineta 1999.gada 13.jūlija noteikumi Nr.257 "Noteikumi par patērētāja kreditēšanas līgumu".

(19.06.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.07.2008.)

14. Līdz 2009.gada 1.jūlijam ir spēkā Ministru kabineta 1999.gada 31.augusta noteikumi Nr.312 "Vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības organizēšanas kārtība", kas izdoti saskaņā ar Saeimas 1993.gada 15.jūlijā pieņemtā Ministru kabineta iekārtas likuma 14.panta pirmās daļas 3.punktu.

(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.06.2009.)

15. Šā likuma 25.panta 8.³, 8.⁴ un 8.⁵ daļa stājas spēkā 2009.gada 1.jūlijā, un šīs normas piemērojamas, izskatot sūdzības, kuras saņemtas pēc 2009.gada 30.jūnija.

(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.06.2009.)

16. Šā likuma 25.panta 10.¹ daļa stājas spēkā 2009.gada 1.jūlijā. Patērētāju tiesību aizsardzības centra lēmumi, kuri līdz 2009.gada 30.jūnijam apstrīdēti, iesniedzot iesniegumu Ekonomikas ministrijai, izskatāmi saskaņā ar tiem normatīvajiem aktiem, kuri bija spēkā dienā, kad Patērētāju tiesību aizsardzības centrs pieņēma attiecīgo lēmumu.

(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.06.2009.)

17. Šā likuma 8.panta 1.² un 1.³ daļa stājas spēkā 2011.gada 1.martā, bet 1.¹ daļa — 2011.gada 1.novembrī.
(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

18. Ministru kabinets izdod:

1) līdz 2010.gada 31.decembrim — šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētos noteikumus, kas paredz patērētāja kreditēšanas līguma noslēgšanai sniedzamās informācijas saturu un sniegšanas kārtību, patērētāja kreditēšanas līgumam izvirzāmās prasības un tajā ietveramo informāciju, gada procentu likmes aprēķināšanas metodi, patērētāja informēšanu kreditēšanas līguma darbības laikā, kredīta pirmstermiņa atmaksu un kopējo kredīta izmaksu taisnīgu samazināšanu, atsevišķiem kreditēšanas līgumu veidiem piemērojamās prasības un kreditēšanas starpnieku pienākumus, kā arī tiesisko regulējumu patērētāja kreditēšanai pret kustamas lietas ķīlu;

2) līdz 2011.gada 28.februārim — šā likuma 8.panta 1.³ daļā minētos noteikumus, kas paredz patērētāja kreditēšanas pakalpojuma sniegšanas speciālās atļaujas (licences) izsniegšanas, pārreģistrācijas, anulēšanas, darbības apturēšanas kārtību, prasības, kādām jāatbilst kapitālsabiedrībai, lai tā varētu saņemt speciālo atļauju (licenci), kā arī valsts nodevas apmēru un maksāšanas kārtību.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

19. Šā likuma 11.panta jaunā redakcija un 12.panta otrās daļas 3.punkta izslēgšana stājas spēkā 2011.gada 23.februārī.

(28.10.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

20. Ministru kabinets līdz 2011.gada 1.februārim izdod šā likuma 11.panta trīspadsmitajā daļā minētos noteikumus, kas paredz atteikuma tiesību realizēšanas termiņus un kārtību, atteikuma veidlapu un atteikuma tiesību izmantošanas sekas, kā arī īpašās prasības, kas ievērojamas, slēdzot brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību līgumu, brīvdienu pakalpojumu ilgtermiņa līgumu, brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību vai ilgtermiņa brīvdienu pakalpojumu tālākpārdošanas līgumu un brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību apmaiņas līgumu.

(28.10.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

21. Grozījumi šā likuma 8.panta 1.³ daļā, 4.³ daļas ievaddaļas jaunā redakcija, 4.³ daļas 1.punkta izslēgšana un 10.punkta jaunā redakcija, kā arī 1.⁴, 4.⁴, 4.⁵, 4.⁶, 10.¹, divpadsmitā, trīspadsmitā un četrpadsmitā daļa stājas spēkā 2014.gada 1.jūlijā, un šie grozījumi piemērojami līgumiem, kas noslēgti, sākot ar 2014.gada 1.jūliju.

(24.04.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 25.09.2014.)

22. Grozījumi šā likuma 1.panta 2.punktā, 4., 5. un 6.punkta jaunā redakcija, 8.punkts, 2.panta jaunā redakcija, 4.panta ceturta, piektā un sestā daļa, 4.¹ panta trešā, piektā, sestā un septītā daļa, grozījumi 5.pantā par otrās daļas 4.punkta izslēgšanu, grozījumi 6.panta pirmajā daļā, 1.¹ daļa, 2.² daļa, grozījumi trešās daļas 3.punktā, trešās daļas 5., 7., 8., 8.¹, 9., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17. un 18.punkts, 6.panta 3.¹, 3.², 3.³, 3.⁴ daļa, piektās daļas jaunā redakcija, 9.panta nosaukums, pirmās un otrās daļas jaunā redakcija, trešās daļas izslēgšana, piektā daļa, 10. un 12.panta jaunā redakcija, III nodaļas nosaukuma jaunā redakcija, 17.panta pirmās daļas jaunā redakcija un ceturta daļa, 18.panta izslēgšana, VII nodaļas nosaukuma jaunā redakcija, 27.panta pirmās daļas jaunā redakcija, grozījums otrajā daļā, 30.panta jaunā redakcija, 30.¹ pants, grozījums 31.panta ceturtajā daļā, 31.² pants, 32.panta jaunā redakcija stājas spēkā 2014.gada 13.jūnijā, un šie grozījumi piemērojami līgumiem, kas noslēgti, sākot ar 2014.gada 13.jūniju.

(24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014.)

23. Šā likuma 4.¹ panta ceturta daļa, 13. un 14.panta jaunā redakcija, 14.¹ pants, kā arī 28., 29.pants un 31.panta ceturtais daļas jaunā redakcija stājas spēkā 2016.gada 1.janvārī.

(24.04.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.09.2014. un 18.06.2015. likumu, kas stājas spēkā 09.07.2015.)

24. Šā likuma 4.¹ panta piektajā daļā ietvertā atsauce uz 13., 14. un 28.pantu piemērojama, sākot ar 2015.gada 1.janvārī.

(24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.05.2014.)

25. Lai nodrošinātu šā likuma 8.panta 1.³ daļas piemērošanu, Ministru kabinets ne vēlāk kā līdz 2015.gada 1.oktobrim iesniedz Saeimai grozījumus likumā "Par nodokļiem un nodevām" un ne vēlāk kā līdz 2015.gada 1.novembrim izdara attiecīgus grozījumus Ministru kabineta 2011.gada 29.marta noteikumos Nr.245 "Noteikumi par kārtību, kādā izsniedz, pārreģistrē, aptur un anulē speciālo atļauju (licenci) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai un maksā valsts nodevu par speciālās atļaujas (licences) izsniegšanu un pārreģistrāciju, kā arī prasībām kapitālsabiedrībai speciālās atļaujas (licences) saņemšanai.

(28.05.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

25.¹ Šā likuma 8.panta 1.² daļas jaunā redakcija (par valsts nodevu, kas maksājama, lai saņemtu speciālo atļauju (licenci) patērētāja kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai, kā arī par kreditēšanas pakalpojumu sniedzēja darbības uzraudzību) stājas spēkā 2016.gada 1.janvārī.

(18.06.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.07.2015.)

26. Līdz 2015.gada 31.decembrim komersantam izsniegtā speciālā atļauja (licence) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai ir spēkā līdz tās derīguma termiņa beigām.

(28.05.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

27. Šā likuma 25.panta ceturtās daļas 4.punkta jaunā redakcija un šīs daļas papildinājums ar 4.² punktu, grozījumi 26.pantā (par panta nosaukuma izteikšanu jaunā redakcijā, par ceturtās, sestās, septītās un devītās daļas izslēgšanu, par astotās daļas vārdu "lūdzis palīdzību strīda ar ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju risināšanā vai informāciju, vai konsultāciju" aizstāšanu ar vārdiem "lūdzis informāciju vai konsultāciju"), kā arī VI¹, VI² un VI³ nodaļa stājas spēkā 2016.gada 1.janvārī.

(18.06.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.07.2015.)

28. Šā likuma 26.³ pantā minēto Patērētāju strīdu risināšanas komisiju Patērētāju tiesību aizsardzības centrs izveido līdz 2016.gada 1.martam.

(18.06.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.07.2015.)

29. Ministru kabinets līdz 2016.gada 1.februārim izdod šā likuma 26.⁶ panta otrajā un trešajā daļā minētos noteikumus.

(18.06.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.07.2015.)

30. Šā likuma 27.panta trešās daļas izslēgšana stājas spēkā 2016.gada 1.janvārī.

(18.06.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.07.2015.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(27.10.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2008., 28.10.2010., 24.04.2014. un 18.06.2015. likumu, kas stājas spēkā 09.07.2015.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) *(izslēgts ar 24.04.2014. likumu);*

2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 23.aprīļa direktīvas 2008/48/EK par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ direktīvu 87/102/EEK;

3) Padomes 1993.gada 5.aprīļa direktīvas 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos;

4) *(izslēgts ar 18.06.2015. likumu);*

5) *(izslēgts ar 24.04.2014. likumu);*

- 6) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 23.aprīļa direktīvas 2009/22/EK par aizliegumiem saistībā ar patērētāju interešu aizsardzību;
- 7) Eiropas Parlamenta un Padomes 1999.gada 25.maija direktīvas 99/44/EK par dažiem patēriņa preču tirdzniecības aspektiem un saistītajām garantijām;
- 8) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 23.septembra direktīvas 2002/65/EK par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu un ar kuru groza Padomes direktīvu 90/619/EEK un direktīvas 97/7/EK un 98/27/EK;
- 9) Padomes 2000.gada 29.jūnija direktīvas 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības;
- 10) Padomes 2004.gada 13.decembra direktīvas 2004/113/EK, ar kuru īsteno principu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm attiecībā uz pieeju precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu;
- 11) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 14.janvāra direktīvas 2008/122/EK par patērētāju aizsardzību attiecībā uz dažiem aspektiem, kas saistīti ar daļlaika lietojuma tiesībām, ilgtermiņa brīvdienu produktiem, tālākpārdošanas un apmaiņas līgumiem;
- 12) Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 25.oktobra direktīvas 2011/83/ES par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 97/7/22/EK;
- 13) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 21.maija direktīvas 2013/11/ES par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu un ar ko groza regulu (EK) Nr. 2006/2004 un direktīvu 2009/22/EK.

Likums Saeimā pieņemts 1999.gada 18.martā.

Valsts prezidents G.Ulmanis

Rīgā 1999.gada 1.aprīlī